

Budget 2021, plan 2022-2023 2.2

ETT STARKARE & TRYGGARE ÖSTERÅKER

Socialdemokraterna

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	Sida
1.0 ALLMÄNT	3
1.1 Budgetförord	3
2.0 BUDGETFÖRUTSÄTTNINGAR	4
2.1 Budgetens innehåll	4
2.2 Vision 2040 och mål	4-5
2.3 Demografi, Försörjningskvoten, Kommunala utjämningsystemet	5
2.4 Arbetsmarknadsläget och kommunanvisade	6
2.5 Bostadsförsörjningsplan 2016-2025	7
2.6 Långsiktig ekonomisk planering (LEP)	7
2.7 Uppföljning och kvalitetsutveckling	7
2.8 Program för uppföljning och insyn av privata utförare	7
2.9 Investeringar	7-8
2.10 Sverigeförhandlingen	8
3.0 OMVÄRLD OCH PÅVERKANSAKTORER	9
3.1 Regeringen	9
3.2 Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Budgetförutsättningar för åren 2020-2023	10
3.3 Konjunkturrapporter och prognoser	10-11
4 SKATT, INTÄKTER OCH INDEX	12
4.1 Utveckling av skattesatsen	12
4.2 Skatteintäkter och föreslagen skattesats	12
4.3 Kompensation av för låg indexuppräknings	12
4.4 Framtida volymökningar	12
5 NÄMNDERNAS BUDGET OCH UPPDRAG	12
5.1 Taxor och avgifter	12
5.2 Kommunfullmäktige	13
5.3 Val- och demokratinämnden	13
5.4 Kultur- och fritidsnämnden	14-16
5.5 Förskole- och grundskolenämnden	17-22
5.6 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	23-25
5.7 Vård- och omsorgsnämnden	26-29
5.8 Socialnämnden	30-31
5.9 Tekniska nämnden	31
5.10 Prioriterade investeringar	32
5.11 Byggnadsnämnden	32
5.12 Miljö- och hälsoskyddsnämnden	33
5.13 Kommunstyrelsen	34-42
6 ORGANISATION	42
6.1 Lägg ner utförar- och beställarnämnds modellen	42
6.2 Konsultväxling och minskad sjukfrånvaro	42
7 EKONOMISKA SAMMANSTÄLLNINGAR	43
7.1 Sammanställning nämndernas ramar	43
7.2 Kostnad och intäktsbudget	44
7.3 Investeringsbudget	45
7.4 Finansieringsanalys	46

1.0 Allmänt

Ett starkare & tryggare Österåker

Österåker skall byggas starkare & tryggare. Vårt mål är att Österåker ska vara den bästa platsen att växa upp i, bo och leva i. Vi vet att det ställer krav på konkreta åtgärder. Vi har därför valt att leverera ett starkt budgetförslag. Ett förslag som ger de bästa av förutsättningar. Budgeten är både långsiktig och bygger på de behov som finns.

Vi har tagit del av många människors synpunkter och erfarenheter. Lyssnat till dem som professionellt, dagligen arbetar med kommunens viktiga verksamheter. Tagit del av resultat som Fokus ranking "Bäst att leva" där Österåker förra året var fjärde tryggaste kommunen i landet. För år 2020 har vi stört dykt till plats 79. Årets ranking från Lärarförbundet "Bästa skolkommun" visar bland annat att Österåker rankas väldigt lågt när det gäller resurser till undervisningen jämfört med andra kommuner, plats 288 av 290.

Sammantaget är vår analys är att utvecklingen i Österåker på viktiga punkter går åt fel håll. Med ökad otrygghet och brister i förskola och skola. Till det skall läggas omfattande behov inom äldreomsorgen. Avsaknad av konkreta satsningar inom klimat och miljöområdet som för skärgården. Innovationer som stärker näringslivet saknas liksom rejäla långsiktiga investeringar som positivt kan lyfta kommunen. Vi är övertygade om att Österåker kan mer och bättre. Att det går att vända utvecklingen. Vi föreslår att kommunalskatten höjs med 75 öre till 17:85 kr. Det ger oss ett extra reformutrymme på 91 mkr som vi satsar i bland annat detta:

- Med budgetdirektivets som grund tillför vi förskola, skola och gymnasium 65 miljoner kronor. Jämfört med föregående års budget är det en ökning med 91 mkr. Vi permanentar lärarlönelyftet, genomför utbyggnad av elevhälsan, riktade medel för att minska barngrupperna i förskolan, ökade tilläggsbelopp/verksamhetsstöd och ökade likvärdighetsresurser. Långsiktig satsning på kompetensutveckling och full kompensation för kostnadsökningar.
- Vård och omsorgen tillförs ca 30 miljoner utöver budgetdirektivet. Jämfört med föregående års budget är det en ökning med 41 mkr. Det är stora tillskott för att öka bemanningen och höja kvaliteten och vi ger verksamheten full kompensation för förväntade kostnadsökningar. Inom socialtjänsten tillför vi medel för att möta en ökad volym av insatser inom nämndens område och avsätter resurser för att bygga upp en avhopparverksamhet för att stötta vårt initierade trygghetsarbete.
- Pandemins har haft stora effekter på våra verksamheter, så väl direkt som indirekt. Vi tar höjd för pandemin där vi redan idag vet att det finns kostnader, men ännu viktigare är att vi också tar höjd för det som kan komma framöver. Vi tillför totalt 14,5 miljoner för att hantera pandemins effekter.

Stora investeringar behövs för att skapa framtidstro, bidra till arbetstillfällen och till ökade möjligheter för det lokala näringslivet. Därför satsar vi på en markant större investeringsbudget på totalt 293 Mkr. Lån från bank och finansieringsinstitut ger oss möjlighet att investera i ett nytt badhus 60 Mkr år 2021 och 2022. Utbyggnad och tillbyggnad av Österåkers gymnasium och samlokalisering av Komvux med 40 Mkr. Nytt LSS boende 10 Mkr för 2021 och 2022. En offensiv satsning på gång cykelvägar för 10 Mkr och säkra vägövergångar av väg 276 på 10 Mkr. Till detta lägger vi ett behövligt förskole och klassrumsluft på 20 Mkr över perioden.

Genom satsningar på barn och ungdomar och med tio konkreta åtgärder vill vi stoppa rekryteringen till gängkriminaliteten och motverka den drogliberala inställningen som florerar. Förutom det så måste klimatfrågan prioriteras högre. Vi lägger förslag på ett antal åtgärder för omställning, bland annat för mer återbruk, fler solceller m.m. Österåker skall vara en god och attraktiv arbetsgivare, ge utbildning och förutsättningar för att göra en bra arbetsinsats. Vi tror på Österåker, den negativa utvecklingen går att vända och vi är bredda att göra det med en stark, långsiktig och behovsanpassad budget.

Socialdemokraterna

Anh-Christine Furustrand

2.0 Budget och planeringsförutsättningar 2021 och plan 2022- 2023

Budgetförslaget är upprättat i enlighet med de av kommunfullmäktige 2020-06-15 antagna direktiv och anvisningar budget 2021, plan 2022-2023.

2.1 Budgetens innehåll

Vad en budget skall innehålla finns reglerat i Kommunallagen. Kommunerna ska varje år upprätta en budget för nästa kalenderår (budgetår). Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Budgeten skall innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret. I planen skall skattesatsen och anslagen anges. Av planen skall det framgå hur verksamheten skall finansieras och hur den ekonomiska ställningen beräknas vara vid budgetårets slut. För verksamheten skall anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. För ekonomin skall anges de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Budgeten skall också innehålla en plan för ekonomin för en period av tre år.

Reglering av balanskravsresultat

Om balanskravsresultatet för ett visst räkenskapsår är negativt, ska det regleras under de närmast följande tre åren. Fullmäktige ska anta en åtgärdsplan för hur regleringen ska ske. Beslut om reglering ska fattas senast i budgeten det tredje året efter det år då det negativa balanskravsresultatet uppkom.

God ekonomisk hushållning och medelsförvaltning med hög kvalitet

Kommunerna skall förvalta sina medel på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses. Enligt vår uppfattning är en budget i balans, dvs. att intäkter och utgifter går ihop en självklarhet. Men det räcker inte att Österåkers kommun enbart har en god ekonomisk hushållning. Kommunen ska leverera hög kvalitet i den verksamhet man finansierar. Det är lika viktigt för oss som att en budget går ihop på sista raden.

De övergripande finansiella målen antagna av kommunfullmäktige

- Budget ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna enligt kommunallagen.
- Nettokostnadsandelen ska högst motsvara 99 % av skatt och bidrag som utgiftstak
- Kommunens utdebitering hålls så låg som möjlig under 2021-2023. För år 2020 är den 17,10.
- Kostnadsutveckling per invånare ska inte överstiga 3 % i snitt under mandatperioden.
- Högst 50 % av pensionskostnader inklusive löneskatt avseende före 1998 som betalas ut årligen, kan finansieras av tidigare reserverade medel i eget kapital.
- Minst 50 % av investeringsvolym som överstiger årets avskrivningar, ska finansieras med årets resultat och posten oförutsett och högst 50 % via realisationsvinster/exploateringsintäkter och egna medel.
- Årets resultat som överstiger 2 % av eget kapital ska reserveras för resultatutjämningsreserv i balansräkning under posten eget kapital.

Vi föreslår att dessa regler ändras så att de investeringar som kommunen behöver göra tillåts. Vi ser idag att dessa finansiella mål lägger restriktioner på investeringsvolymen som är oacceptabla.

Kommunala utjämningsreserven (RUR)

Från 1/1 2013 kan man enligt kommunallagen reservera delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv (RUR). Enligt Direktiv och anvisningar budget 2021 plan 2022-2023, uppgår värdet till 180 Mkr.

Finansiering av kärnverksamheten

Som grundprincip föreslår vi att kommunens kärnverksamheter bör finansieras genom löpande intäkter i form av skatter, statliga bidrag och avgifter, inte försäljning av gemensamma tillgångar.

2.2 Vision 2040 och mål

Enligt kommunallagen ska det i budgeten för verksamheten och ekonomin anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Det skall finnas ett klart samband mellan resursåtgång, prestationer,

resultat och handlingsberedskap, tydliga och mätbara mål samt bra uppföljningssystem. Förvaltningsberättelsen i delårsbokslutet och bokslutet ska utvärdera om resultatet är förenligt med de mål som kommunfullmäktige har beslutat om. Under 2019 beslutade kommunfullmäktige om en ny vision, enligt följande:

”Med kvalitet, trygghet och valfrihet i fokus, skapar vi en hållbar framtid. Österåkers – möjligheternas skärgårdskommun.”

De strategiska områdena är kvalitet, trygghet, valfrihet och hållbar framtid. Visionen bryts ned genom inriktningsmål och nämndernas resultatmål och indikatorer. Österåker arbetar i enlighet efter en mål- och resultatstyrningsmodell för nämnderna avseende planering, uppföljning, analys och åtgärder. Kommunfullmäktige har fastslagit sju inriktningsmål, dessa är:

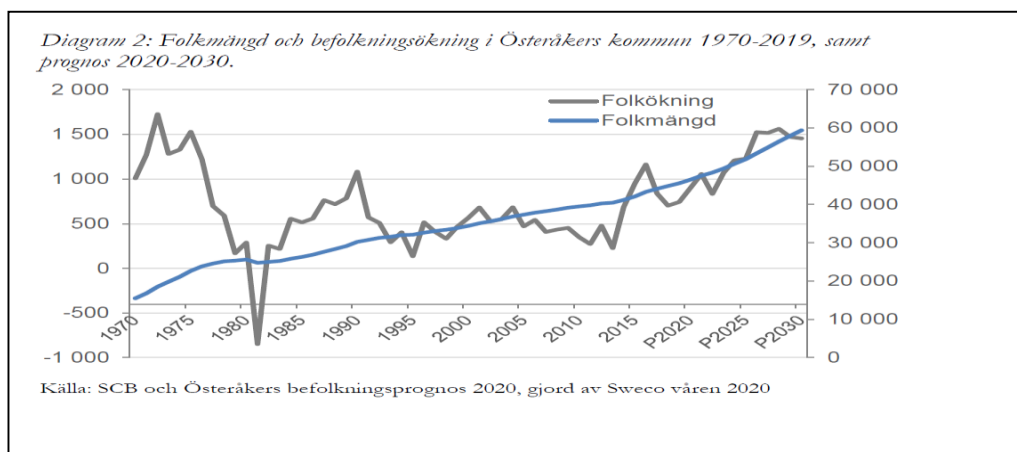
- Invånarna skall uppleva en professionell service av hög kvalitet och ett gott bemötande i all kommunal service
- Österåker ska ha en ekonomi i balans
- Österåker skall vara bästa skolkommunen i länet
- Österåker ska erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning
- Österåker ska ha en trygg miljö
- Österåker skall utveckla ett långsiktigt hållbart samhälle där goda förutsättningar ges för människa, miljö och natur att samverka
- Österåker ska ha en stark och balanserad tillväxt. Tillväxten ska vara ekologisk, socialt och ekonomiskt hållbar

Kommunfullmäktiges fastställda indikatorer:

- Nöjdhetsindex (NKI) i undersökningar och Stockholm Business Alliance (SBA) undersökning
- Fortsatt god ekonomisk hushållning och fastställd åtgärdsplan vid eventuellt negativ avvikelse
- Andel elever med behörighet till gymnasium, lärarnas behörighet, minst godkänd i alla ämnen samt vårdnadshavarnas nöjdhet inom förskoleverksamhet
- NKI hemtjänst och äldreboende, samt brukarenkäter inom LSS
- Trygghetsfrågor i undersökningar och trygghetsindex för unga
- Antal nya bostäder och nya arbetsplatser

2.3 Demografi, försörjningskvot, utjämningsystem

Enligt budgetdirektivet hade Österåker vid 2019 års slut hade 45 574 invånare och statistik från invånarregistret visar att kommunen vuxit med ytterligare 400 personer under årets första fem månader. Enligt befolkningsprognosen väntas antalet invånare i Österåker öka med mellan 800-1100 personer årligen de kommande fyra åren. Det är av stor betydelse för en kommuns kostnader och intäkter hur fördelningen och utvecklingen ser ut mellan olika åldersgrupper. I Österåker prognosticeras till exempel en ökning på cirka 700 personer som är 80 år och äldre fram till sista december 2023, vilket är en ökning med cirka 37 procent, samtidigt som invånarna i arbetsför ålder ökar med cirka 9 procent. Prognosen är starkt förknippad med nybyggnation och i kommunen beräknas framförallt inflyttning av människor i förvärsarbetande åldrar med barn/barn på väg. Sker inte utbyggnaden i beräknad takt påverkar detta framförallt dessa grupper. Nybyggnadsprognosen från samhällsbyggnadsförvaltningen är 300 – 500 bostäder årligen fram till 2023, efter 2026 ökar byggnandet till över 700 bostäder årligen.

Givet att befolkningsutvecklingen följer prognosen för 2020 skulle det innebära följande förändringar i antal för verksamheternas respektive målgrupper:

- * Förskolebarn (1–5 år) ökning om knappt 40 barn
- * Grundskolan (6–15 år) ökning om knappt 20 elever
- * Gymnasieskolan (16-19 år) ökning om knappt 100 elever
- * Målgruppen för äldreomsorg (över 65 år) ökning med cirka 160 personer, varav 140 personer över 80 år

Försörjningskvoten relativt konstant

Enligt budgetdirektiven från ekonomiavdelningen var den totala demografiska försörjningskvoten i Österåker omkring 82 sista december 2019, vilket betyder att 100 personer i åldern 20-64 år ska försörja 82 personer, fördelat på 48 barn och unga samt 34 personer som är äldre än 65 år. Rikets försörjningskvot är något lägre, 76, fördelat på 41

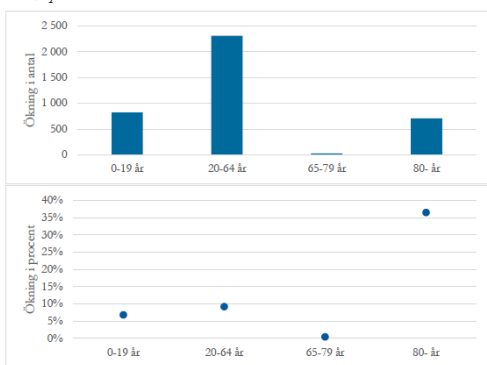
barn och 35 äldre. Stockholms län är ytterligare lite lägre, 67, där det framförallt är äldrekvoten (27) som är lägre. Sammantaget beräknas en relativt konstant försörjningskvot för Österåker under prognosperioden, men en nackdel med måttet är att det inte tar hänsyn den faktiska sysselsättningen i de olika grupperna.

Tabell 1: Antal personer i olika åldersgrupper, utfall 2016–2019, prognos 2020–2023, samt förändringar i procent mellan år.

		Utfall			Prognos				Förändring mellan 2019-2023
		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
Nyfödda	0 år	464	446	445	481	500	511	528	83
Förändringar i %		-2,9%	-3,9%	-0,2%	8,1%	3,8%	2,2%	3,4%	19%
Förskolebarn	1-5 år	2 799	2 825	2 826	2 841	2 928	2 986	3 081	255
Förändringar i %		3,1%	0,9%	0,0%	0,5%	3,1%	2,0%	3,2%	9%
Skolbarn	6-15 år	6 405	6 456	6 362	6 399	6 463	6 513	6 611	249
Förändringar i %		2,5%	0,8%	-1,5%	0,6%	1,0%	0,8%	1,5%	4%
Gymnasium	16-19 år	2 121	2 250	2 442	2 547	2 633	2 682	2 675	233
Förändringar i %		4,0%	6,1%	8,5%	4,3%	3,4%	1,9%	-0,3%	10%
Förvärvsarbetande	20-64 år	24 314	24 629	25 027	25 570	26 171	26 642	27 333	2 306
Förändringar i %		1,6%	1,3%	1,6%	2,2%	2,4%	1,8%	2,6%	9%
Pensionärer									
Yngre	65-79 år	6 406	6 450	6 546	6 570	6 621	6 625	6 573	27
Förändringar i %		1,1%	0,7%	1,5%	0,4%	0,8%	0,1%	-0,8%	0%
Äldre	80-w år	1 621	1 775	1 926	2 062	2 211	2 402	2 630	704
Förändringar i %		5,5%	9,5%	8,5%	7,1%	7,2%	8,7%	9,5%	37%
Äldre	90-w år	248	290	325	345	352	376	399	74
Förändringar i %		3,3%	16,9%	12,1%	6,2%	1,9%	7,1%	6,1%	23%
Hela befolkningen		44 130	44 831	45 574	46 471	47 526	48 360	49 431	3 857
Förändringar i %		1,9%	1,6%	1,7%	2,0%	2,3%	1,8%	2,2%	8%
Förändringar		837	701	743	897	1 055	834	1 070	

Källa: SCB och Österåkers befolkningsprognos 2020, gjord av Sweco våren 2020

Diagram 3: Prognos av förändring av antal invånare i olika åldersgrupper mellan 2019 och 2023, i procent och absoluta tal.

Källa: SCB och Österåkers befolkningsprognos 2020, gjord av Sweco våren 2020

Kommunala utjämningsystemet

Det kommunalekonomiska utjämningsystemet tar bland annat hänsyn till demografiska aspekter och Österåker får med anledning av den demografiska sammansättningen ta del av utjämnningen.

2.4 Arbetsmarknadsläget och kommunanvisade

Enligt budgetdirektiven från ekonomiavdelningen säger Arbetsförmedlingens visar att antalet öppet arbetslösa ökat med cirka 200 personer de senaste månaderna. Statistik från arbetsförmedlingen visar även på en kraftfull ökning av antalet varslade. I Stockholms län varslades närmare 36 000 personer under mars och april. Inte ens under 90-talskrisen eller under finanskrisen 2008 varslades så många under en enskild månad som

i mars i år. Arbetsförmedlingens statistik för augusti i år visar på en ökning av öppet arbetslösa i Österåker till 857 vilket är jämfört med år 2019 (485) är en ökning med 76,7 %.

Antal kommunanvisade som Österåker har tagit emot:

- 2016: 158
- 2017: 171
- 2018: 150 (140)
- 2019: 86
- 2020: 69

Planerat att ta emot:

- 2021: 65

Kommunanvisade

Kommunstyrelsen har tagit fram "Riktlinjer för flyktingverksamhet och dess finansiering" samt "Åtgärder för integration". Mottagandet drivs som en resultatenheter ur kommunens helhetsperspektiv. De omedelbara kostnaderna står staten för, men de långsiktiga kostnaderna är kommunernas ansvar. Under förutsättning att läget i omvärlden inte förändras antas antalet nytilkomna ensamkommande barn och nyanlända fortsätta att minska. Lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige fortsätter att gälla till och med den 19 april 2021. Vad som händer därefter är i dagsläget oklart då förhandlingar mellan regeringen och riksdagspartierna pågår. Kommuner kan, utan att bryta mot bosättningslagen, välja att erbjuda tidsbegränsade bostäder till nyanlända som anvisas. I Österåker är den satt till

två år. Bostäder genom modulbostäder har fungerat väl efter två år hänvisas de till ordinarie bostadsmarknaden. I takt med att människor kommer i egen försörjning, barnen går i skolan och föreningslivet fått nya medlemmar så behöver det också finnas någonstans att bo så man kan bli Åkersberga bo på riktigt. Tillgången till förstahandskontrakt är viktigt, för att inte säga avgörande för en framtida positiv utveckling på området integration.

2.5 Bostadsförsörjningsplan 2016-2025

Bostadsförsörjningsplanen behöver uppdateras utifrån Sverigeförhandlingarna samt ny Översiktsplan. Vi vill att kommunen försöker få fram mark i centrala Åkersberga med omnejd. Att kontakt tas med byggföretag som kan och är villiga att anta utmaningen att bygga bostäder för unga och äldre på ett enkelt och kostnadseffektivt sätt och med rimliga hyror. Vi vill att möjligheten att bygga fler studentbostäder undersöks. Se uppdrag under kommunstyrelsen.

2.6 Långsiktig ekonomisk planering(LEP)

Enligt kommunens planerings- och styrprocess, fastställd av kommunfullmäktige 2010-11-08 skall en tioårsprognos tas fram för varje mandatperiod. Den senaste antagna är från 2016, någon ny långsiktig sådan. Se uppdrag under kommunstyrelsen.

2.7 Uppföljning och kvalitetsutveckling

Att utveckla målstyrningen är avgörande för att styrkedjan från fullmäktige till nämnderna ska fungera. Indikatorer som speglar väsentliga aspekter i verksamheten utgör en förutsättning för att kommunstyrelsen och nämnderna ska kunna följa verksamheten och utöva ett aktivt beslutsfattande. Det måste gå att följa vilket resultat, i alla led, som skattemedel har bidragit till. Att nå de uppsatta verksamhetsmålen är lika viktigt som målet budget i balans.

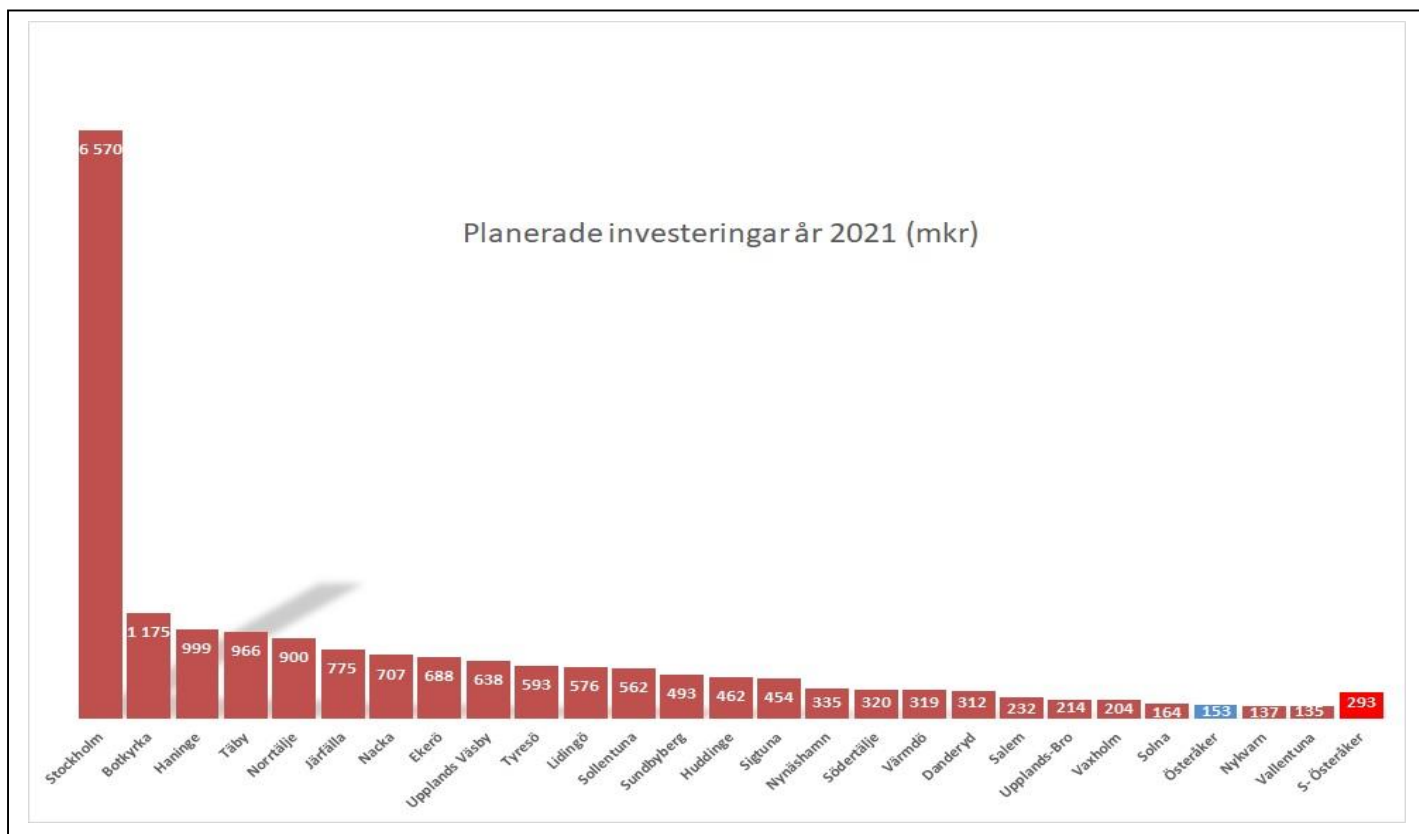
2.8 Program för uppföljning och insyn av privata utförare

I enlighet med gällande lagstiftning ska kommunfullmäktige för varje mandatperiod anta ett program för uppföljning och insyn av verksamheter som utförs av privata utförare. Lagstiftningen mål är att; förbättra uppföljning och kontroll av privata utförare, öka allmänhetens insyn i privata utförares verksamhet samt stimulera till ett strategiskt förhållningssätt när privata utförare anlitas. Se uppdrag under kommunstyrelsen.

2.9 Investeringar

Precis som tidigare år har vi kartlagt länets samtliga kommuners planerade investeringar för år 2021. Förra året hade Österåkers kommun den tredje lägsta investeringsbudgeten i regionen, och enligt de senaste direktiven som är framtagna så ligger man fortfarande kvar på samma låga nivå. När man jämför kommunernas olika ambitioner när det kommer till investeringar slås man av den passivitet som råder i Österåker när det kommer till att investera för framtiden. Listan över investeringar i kommunen är lång, men likaså är listan över investeringar man väljer att inte göra. Större investeringar som verksamhetslokaler som förskolor, skolor och boenden saknas. Politiska ambitioner om badhus och bolltält begravs i utredningar. Offensiva och efterfrågade satsningar på trafikövergångar och gång och cykelbanor lyser med sin frånvaro.

Men det är inte bara de stora investeringarna som läggs på is, även de mindre får stå tillbaka till förmån för den över allt annat styrande målet med landets lägsta skattesats. Behoven minskar inte över tid, tvärtom. Risken med att upprepat under-investera är uppenbar. I takt med större investeringsbehov kommer också investeringskostnaderna att öka. Dessutom kan man inte räkna med att kostnaderna för eventuell upplåning på den finansiella marknaden kommer minska i framtiden. Mer troligt är istället att de från nuvarande historiskt låga nivåer kommer att bli större ju längre skjuter detta framför sig.

Vår politik för ett starkare och tryggare Österåker innehåller en expansiv investeringsbudget med fokus på framtiden. Vårt mål är att Österåker skall bli en kommun som expanderar i takt med övriga kommuner i regionen och därigenom möter konkurrensen som sker i regionen. Föreslagen investeringsvolym ligger i jämförelse med liknande kommuner i länet och kommer finansieras med egna medel samt lån från bank och finansinstitut.

2.10 Sverigeförhandlingen

Täby kommun, Stockholms stad, Vallentuna kommun och Österåkers kommun samt Region Stockholm, har inom ramen för tidigare tecknat ramavtal för Sverigeförhandlingen en nu upprättad överenskommelse kommit Överens om en tidigareläggning av projektet Roslagsbanan till City som omfattas av huvudavtalet samt förskottering av tillhörande investeringsmedel. Österåker åtar sig enligt överenskommelsen att under tre år 2020-2022 förskottera upp till 91 mkr av den totala medfinansieringen inklusive förskottering och riskavsättning om 562 mkr avseende förlängning av Roslagsbanan till T-centralen via Odenplan. Revisorerna förordar tillämpning av ett av följande alternativ, antingen en linjär avskrivning som innebär årliga kostnader om ca 25 mkr eller en direktkostnadsföring som sen innebär en årlig kostnad om ca 9 mkr.

3.0 Omvärld och påverkansfaktorer

3.1 Regeringen

Återstartspaket för svensk ekonomi – över 100 miljarder i budgeten för 2021. Pandemin och dess följdverkningar har drastiskt förändrat utsikterna för den ekonomiska utvecklingen i Sverige och omvärlden. BNP väntas falla kraftigt i år världen över. Samtidigt tycks aktiviteten i svensk ekonomi bottnat under våren och återhämtningen nu inletts. I Sverige bedöms BNP falla med 4,6 procent i år, vilket är något mindre negativt jämfört med den bedömning som Finansdepartementet gjorde i juni.

Finansminister Magdalena Andersson understryker att vi kan se tecken på återhämtning även om läget i svensk ekonomi fortsatt är mycket allvarligt. Stor osäkerhet råder kring pandemins utveckling och återhämtningen kan bli utdragen. Nu börjar regeringen ställa om från tillfällig krispolitik till investeringar för att få hjulen att snurra i ekonomin och skapa nya jobb. För att så snabbt som möjligt ta Sverige ut ur lågkonjunkturen behövs en återstart av svensk ekonomi. Därför kommer regeringen att presentera en historisk budget med förslag som summerar till över 100 miljarder kronor.

Vad gäller utvecklingen på den svenska arbetsmarknaden väntas både sysselsättning och sysselsättningsgrad falla i år, men korttidspermitteringarna bedöms ha dämpat fallet i sysselsättningen eftersom företag kan behålla personal i större utsträckning. Arbetskraftsdeltagandet väntas också minska, men mindre än sysselsättningsgraden och enbart temporärt. Arbetslösheten beräknas till följd av detta bli 9 procent i år och 9,5 procent nästa år.

Den djupa lågkonjunkturen innebär att de offentliga finanserna försvagas kraftigt, dels till följd av lägre skatteintäkter, dels till följd av finanspolitiska åtgärder för att bemöta krisen. Jämfört med bedömningen i juni har den offentliga sektorns finansiella sparande för 2020 reviderats upp med cirka två procentenheter, vilket beror på att permitteringarna väntas bli färre och ekonomin något starkare än vad som då antogs. För 2021 har återstartspaketet på över 100 miljarder kronor lagts in i beräkningarna och det finansiella sparandet bedöms då uppgå till -3,3 procent. Den offentliga sektorns skuldsättning bedöms i år öka till 42,9 procent av BNP.

Magdalena Andersson, finansminister pekar på att den gemensamma ekonomiska styrka som vi har byggt upp ska vi nu använda för att återstarta svensk ekonomi. Sverige gick in i krisen med den lägsta statsskulden sedan 1977. Med kraftfulla offentliga investeringar i välfärd och klimatomställning ska vi få hela Sverige i arbete och jobba oss ur krisen tillsammans.

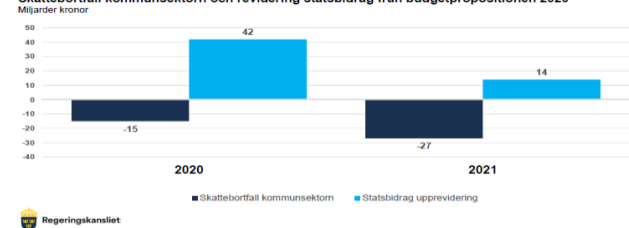
Nyckeltalstabell, jämfört med mars 2020

Ny prognos (prognos från mars 2020 i grått)										
Procentuell förändring om inte annat anges	2019	2020	2021	2022	2023					
BNP	1,2	1,3	-4,6	-4,0	-3,0	3,0	4,4	3,4	3,7	3,1
BNP, kalenderkonjunktur	1,2	1,3	-6,3	-4,2	2,9	3,3	4,5	3,4	3,9	3,3
BNP per capita	0,2	0,2	-6,9	-4,9	2,2	2,6	3,7	2,6	3,0	2,4
Hushållens konsumtion	1,2	1,2	-5,9	0,1	3,5	2,6	4,3	3,0	3,7	3,0
Offentlig konsumtion	0,3	0,4	1,2	0,6	-0,9	-0,6	0,5	-0,3	-0,3	-1,1
Fasta bruttoinvesteringar	-1,3	-1,2	-10,5	-10,7	2,0	5,5	7,0	5,2	6,2	5,0
Lagerinvesteringar, bidrag till BNP-tillväxten	-0,1	-0,3	-1,0	-1,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Export	3,2	4,2	-9,0	-6,0	5,0	6,2	6,0	5,0	5,0	4,1
Import	1,1	1,5	-3,5	-5,4	4,8	6,7	4,8	4,0	4,8	3,4
Nettoexport, bidrag till BNP-tillväxten	1,0	1,1	-0,2	-0,5	0,3	0,0	0,7	0,6	0,6	0,5
Arbete timmar, kalenderkonjunktur	-0,3	-0,3	-6,0	-2,4	2,6	1,5	2,0	1,1	2,6	2,1
Produktivitet, näringslivet, kalenderkonjunktur	2,0	1,9	0,3	-2,1	-0,7	1,0	2,5	2,7	1,4	1,2
Sysselsättningsgrad, 15-74 år	69,3	69,3	69,2	69,9	69,0	67,0	66,4	67,5	67,9	66,7
Sysselsättningsgrad, 20-64 år	82,1	82,1	79,5	80,1	79,3	80,2	79,8	80,6	81,7	82,2
Arbetskraftsdeltagande, 15-74 år	73,3	73,3	73,0	73,5	73,6	73,6	73,7	73,7	73,9	73,8
Arbetslöshet, 15-74 år (procent av arbetskraften)	6,8	6,8	9,3	6,0	10,3	9,0	9,9	8,4	8,1	7,0
KPI (ägsenomsätt)	1,8	1,8	0,0	0,5	0,9	1,2	1,0	1,3	1,7	1,8
KPI (ägsenomsätt)	1,7	1,7	0,0	0,5	1,2	1,5	1,4	1,0	1,6	1,8
Reparanta	-0,3	-0,3	-0,1	-0,1	-0,3	-0,3	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Offentliga sektorns finansiella sparande, % av BNP	0,3	0,4	-7,8	-3,8	-2,7	-1,4	-1,3	0,1	0,3	1,5
Strukturtill sparande, offentlig sektor, % av BNP	0,5	0,4	-3,9	-0,9	0,7	0,6	0,8	1,2	1,3	1,7
Offentliga sektorns skuld, % av BNP	35,2	35,1	45,7	39,9	44,8	38,3	43,2	36,2	40,3	32,4
BNP-opp ¹	0,6	0,6	-7,3	-5,2	-6,2	-3,6	-3,7	-1,0	-1,6	-0,4

¹ Skillnad mellan faktisk och potentiell BNP (procent av potentiell BNP).
Anm. Förslagsbudgetens anser fasta priser. Källor: SCB och egna beräkningar.

Kommunsektorns finanser

Skattebortfall kommunsektorn och revidering statsbidrag från budgetpropositionen 2020

Regeringskansliet

3.2 Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Budgetförutsättningar för åren 2020-2023

Uppreviderad prognos för skatteunderlaget

I vårens prognoser bedömde Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) att BNP skulle falla mindre i Sverige än i många andra länder under det andra kvartalet. Bedömningen ser ut att stå sig, men nedgången blev ändå större än i SKR:s skatteunderlagsprognos i slutet av april (vilken låg till grund för Ekonomirapporten i maj). BNP beräknas nu falla med 4,9 procent under 2020.

De ekonomiska konsekvenserna av coronaviruset har varit påtagliga, men högst ovissa. Mycket ser nu ut att ha stabiliserats, såväl i Sverige som i omvärlden. Liksom i våra tidigare prognoser bedömer vi därmed att BNP åter kommer att öka från och med det tredje kvartalet i år.

Uppdaterad prognos och revideringar jämfört med prognosen i Konjunkturläget juni 2020					
	2019	2020	diff	2021	diff
BNP, marknadpris	1,2	-4,8	0,6	3,4	-0,1
Sysselsättning	0,7	-1,9	0,0	-0,6	0,0
Arbetslöshet (1)	6,8	8,5	0,0	9,5	0,0
Timlön (2)	2,6	1,8	0,0	2,2	0,0
KPI	1,8	0,5	0,1	1,1	0,0
KPIF	1,7	0,5	0,1	1,1	0,0
Reporänta (3,4)	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Offentligt finansiellt sparande (5)	0,3	-4,6	1,0	-3,4	0,2
Maastrichtskulden (5)	35,2	42,7	-1,4	45,0	-1,5

1 Procent av arbetskraften.
2 Enligt konjunkturlönestatistiken.
3 Procent.
4 Vid årets slut.
5 Procent av BNP.
Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Oförändrad prognos för 2021

2021 beräknas skatteunderlaget vara på en något lägre nivå än SKR bedömde i april, men vägen dit ser annorlunda ut. De stora utbetalningarna av permitteringslöner i år innebär att lönesumman utvecklas betydligt mer positivt 2020 än vad SKR tidigare förutsett. Den gynnsamma effekten, som stärker skatteunderlaget i år, antas dock upphöra nästa år. Under 2021 bedöms effekterna av den lägre sysselsättningen bli tydliga när stödet för korttidspermitteringar har upphört. Trots att endast drygt fyra månader är kvar är helåret 2020 ovanligt osäkert. Inte minst den globala utvecklingen präglas av stor osäkerhet. Utsikterna för såväl konjunkturen som det kommunala skatteunderlaget är med anledning av covid-19 särdeles ovissa.

3.3 Konjunkturrapporter och prognoser

Konjunkturinstitutet – Tecken på att efterfrågan och produktion börjar vända uppåt

Den pågående covid-19-pandemin har slagit hårt mot stora delar av näringslivet, men det finns nu tecken på att efterfrågan och produktion så smått har börjat vända uppåt igen.

De omfattande nedstängningarna under april och maj i bland annat euro-området har mildrats något den senaste tiden, vilket gynnar den svenska exportnäringslivet. På hemmaplan har myndigheternas omfattande åtgärder för att stödja näringslivet och hålla uppe sysselsättningen bidragit till att bromsa uppgången i arbetslösheten. I linje med juniprognosen väntas BNP öka med strax under 2 procent per kvartal under årets andra hälft. Lågkonjunkturen förblir trots detta synnerligen djup. Företagen fortsätter därför att dra ner på antalet anställda och arbetslösheten når i vinter upp till 10 procent. De covid-19-relaterade aktiva finanspolitiska åtgärderna bedöms uppgå till drygt 140 miljarder kronor, ca 3 procent av BNP, 2020. För 2021 bedömer Konjunkturinstitutet att åtgärder om ca 80 miljarder kronor kommer vidtas utöver vad som följer av så kallade oförändrade regler.

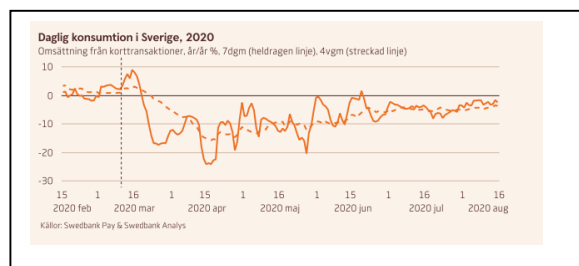
Nordeas konjunkturrapport

Nordeas konjunkturrapport från 2020-09-02, pekar på att den ekonomiska krisen inte ser ut att bli lika djup som befarat. Efter fritt fall i våras studsar ekonomin upp igen. Några större stimulanspaket behövs därmed inte. Återhämtningen inleddes i juni och förutsättningarna ser fortsatt goda ut. Risken för bakslag och en kraftigt ökad smittspridning går inte att utesluta, men det finns även möjligheter för en bättre utveckling. Till exempel kan tillväxten i Sverige bli högre än beräknat i denna rapport - inte minst efterfrågan från våra grannländer är solid.

Arbetslösheten toppar nu och varslen stabiliserades på en normal nivå redan under sommaren. Det samtidigt som antalet nya lediga platser vänder upp och delar av de stora varsel som lades i våras inte tycks resultera i uppsägningar, fortsätter. Bostadspriserna förväntas stiga med 6 procent i år. Tillsammans med en ljusning på arbetsmarknaden ger det hushållen tillförsikt. Några allmänna och större stimulanspaket för att starta igång ekonomin behövs därmed inte. Riktade stöd till särskilt drabbade sektorer och åtgärder för grupper med svag förankring på arbetsmarknaden är däremot motiverade. Kloka strukturåtgärder, och då inte minst inom utbildning, bör alltid vara i fokus. Även globalt ser det nu ljusare ut. Den för Sverige så viktiga världshandeln kommer igång igen i takt med att länder öppnar upp.

Swedbanks konjunkturprognos augusti 2020

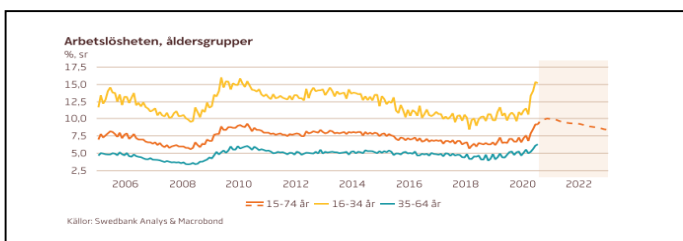
Sverige – Återhämtningen får fäste. Nedgången i svensk ekonomi är djup och omfattande. Botten är dock passerad och en försiktig återhämtning har inletts, som under de kommande åren får stöd av en fortsatt expansiv ekonomisk politik. Korttransaktionsdata till och med den 15 augusti visar en tydlig återhämtning under sommaren. Den totala omsättningen föll snabbt när Corona krisen slog till och i mitten av april var konsumtionsutgifterna 25 procent lägre än samma period förra året. Sedan dess har utgifterna sakta ökat och under de två inledande veckorna i augusti var konsumtionen omkring 2 procent lägre än förra årets nivå. Men skillnaderna mellan branscher är stora och i vissa sektorer är omsättningen fortfarande betydligt lägre än förra årets nivå.

Medan omsättningen inom dagligvaruhandeln är 14 procent högre än i fjol, är omsättningen inom flyg och resebyråer 95 procent lägre. Störst förbättring syns inom restaurang och logi, som i mitten av april hade en omsättning som var hälften av samma period förra året men som i augusti börjar närma sig förra årets nivå. Även om en viss försiktighet kvarstår räknar vi med att hushållens konsumtion fortsätter att återhämta sig under prognosperioden och öka med omkring 3,5 procent 2021 och 22. Krisen innebär att de strukturella problemen har blottlagts. Ett sådant är att ungdomar och nyanlända drabbas hårt och nu står ännu längre från möjligheten att få jobb samtidigt som långtidsarbetslösheten ökar. Till skillnad från övriga europeiska länder började arbetslösheten i Sverige stiga redan före pandemin när många nyanlända trädde in på arbetsmarknaden. Dessa problem ställer stora krav på arbetsmarknads- och utbildningspolitiken. Om detta inte prioriteras kan arbetslösheten bli betydligt högre framöver

Riksbanken

Från akut krisläge till gradvis återhämtning i svensk ekonomi. Den svenska ekonomin verkar ha lämnat vårens akuta krisläge och börjat återhämta sig något snabbare än väntat. Men vägen tillbaka är lång och läget på arbetsmarknaden är bekymmersamt med hög arbetslöshet efter vårens kraftiga nedgång i den ekonomiska aktiviteten. Även om inflationen blivit lite högre än väntat de senaste månaderna bedöms den ändå vara låg i år. Mot bakgrund av djupet i krisen och att det dröjer innan efterfrågan är tillbaka till mer normala nivåer väntas det ta tid innan inflationen mer varaktigt är tillbaka nära Riksbankens mål på 2 procent.

4.0 Skatt, intäkter och index

4.1 Utveckling av skattesatsen

Från år 2010 fram till år 2020 har kommunalskatten sänkts från 19:23 till 17:10, vilket är 2 kronor och 13 öre. Sammantaget innebär det att på nio år har skatteinkomsterna minskat med cirka 188 mkr.

4.2 Skatteintäkter och föreslagen skattesats

Vi föreslår för år 2021 en höjning av skattesatsen med 75 öre jämfört med år 2020. Vilket ger en utdebitering med 17:85 kronor. Budgetförslaget tar 98,8 % av skatteintäkter och bidrag i anspråk, med ett överskott på ca 23 miljoner. Vilket ger intäkter på 2 162 205 tkr för år 2021, 2 219 353 tkr för år 2022 och 2 302 726 tkr för år 2023.

4.3 Kompensation av för låg indexuppräknings

SKR (Sveriges Kommuner och Regioner) publicerar prisindex över kommunernas kostnadsutveckling, den ena är prisindex för kommunal verksamhet (PKV) och omsorgsprisindex (OPI) vilket är framtaget tillsammans med Vårdföretagarna och Sobona. Enligt budgetdirektiven föreslås en indexuppräknings på 1 % och den totala kostnaden beräknas till cirka 19,4 mkr i budgetdirektivet. Samtidigt så höjer man sina intäkter från taxor, avgifter och försäljning av tjänster generellt med 2 procent. Enligt PKV ligger kommunernas kostnadsutveckling på 1,7 % i prognos från 2020-10-01 och kostnadsökningen inom OPI pekar på 2,5 %. Det innebär att indexuppräkningsen för 2021 bör vara 50,2 miljoner, en skillnad på 30,8 miljoner jämfört med planeringsdirektivets uppskattning.

Prisindex kommunal verksamhet					
PKV					
	2019	2020	2021	2022	2023
Personalkostnad*	2,7	2,3	1,8	2,1	2,6
Övrig förbrukning**	2,9	1,5	1,5	1,8	2,1
Prisindex kommunal verksamhet	2,7%	2,1%	1,7%	2,0%	2,5%

*Kvalitetsjusterad lönekostnadsförändring inkl. förändring i arbetsgivaravgifter.

**50 % lönekostnadsförändring och 50 % KPIF, konsumentprisindex med fast ränta.

4.4 Framtida volymökningar

Framtida volymökningar analyseras inför budgetprocessen för år 2022, plan 2023-2024

5.0 Nämndernas budget och uppdrag

5.1 Frysning och sänkning av taxor och avgifter

Återkommande ser vi hur alliansen genomför vad som kan liknas som en dold skatthöjning genom att konsekvent höja taxor och avgifter. För 2021 höjs den styrande alliansens taxor och avgifter med motsvarande 7,4 miljoner kronor. Som en jämförelse så ges inte de egna nämnderna kompensation för sina egna ökade kostnader. Kostnader rullas över på de som betalar taxor och avgifter istället för att detta skall täckas av kommunalskatten. För 2021 fryser vi verksamheternas taxor och avgifter på nivån från 2020 med tre undantag.

- 1) Egenavgiften till musikskolan minskas med 50 procent.
- 2) Avgiften Taxa 1 hyra av kommunens hallar halveras.
- 3) Sänker intäkterna till byggnadsnämnden i enlighet med nämndens budgetförslag.

5.2 Kommunfullmäktige

KF	Brutto	Intäkter	Netto
	- 8 950	0	- 8 950

Satsningar	
Utbildningsinsatser JP	- 100
Utbildningsinsatser kommunrevisionen	- 100
Summa:	- 200

Utbildningsinsatser

Under år 2020 har kommunfullmäktige varit tvungen att arbeta med andra mötesformer än normalt beroende på Corona-pandemin. Vi har haft andra lokaler, uppkopplade telefonmöten, inställda möten, reducerat antal ledamöter mm. Vad framtiden kommer att innebära av liknande karaktär är svårt att överblicka utan "vi får laga efter läge". Vi föreslår att de utbildningsinsatser som upphandlats för ledamöterna från JP med **100 tkr** får fortsätta.

Kommunrevisionen

Revisorerna granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionsred all verksamhet som bedrivs inom nämndernas eller fullmäktigeberedningarnas verksamhetsområden. Det är viktigt att kommunrevisionen får kontinuerlig påbyggnad av sin kompetens inom området. Vi tillför **100 tkr** för utbildningsinsatser.

5.3 Val- och demokratinämnden

VDN	Brutto	Intäkter	Netto
	- 250	0	- 250

Satsningar	
Utveckling av demokratiuppdraget	- 200
Ungdomsrådet	- 50
Summa:	- 250

Under åren 2019 och 2020 genomförs marginellt med sammanträden dels för att nämnden överskridit valbudgeten och dels på Corona-pandemin. Det är viktigt att nämnden får resurser för att kunna driva demokratifrågor i enlighet reglementet. För att skapa ökad delaktighet behövs information/dialog med medborgarna och inom kommunala verksamheter. Vi ser en kräftgång i de demokratiska frågorna med att handlingar inte finns tillgängliga till nämndmöten av beslutade karaktär.

Kommunens webbplats är en viktig funktion för att ge innevånare kunskap om verksamheten och därmed förbättra förutsättningar för ökad delaktighet. Information till eleverna i högstadiet, gymnasiet och vuxenutbildning bör ges om den kommunala demokratin och om kommunen ansvarar för medborgarna. Nämnden bör utveckla samarbetet med Ungdomsrådet för att få deras synpunkter på hur demokratin kan utvecklas i kommunen. Nämndens ledamöter bör erbjudas möjlighet att delta på SKLs demokratidagar och andra relevanta seminarier för att få inspiration och ökad kunskap om demokratiutveckling. En översyn och omplanering av valdistrikten är ett måste då kommunen växer med rekordfart. Då kan insatser riktas för att öka valdeltagandet. Vi tillför **200 tkr** för utveckling av demokratiuppdraget och **50 tkr** till ungdomsrådet.

5.4 Kultur- och fritidsnämnden

KFN	Brutto	Intäkter	Netto
	- 109 555	7 505	- 102 050

Satsningar	
Fritidsgårdar	- 2 000
Kompensation av sänkning av egenavgiften till musikskolan med 50 %	- 2 000
Kompensation av halvering av Taxa 1, kommunens hallar	- 1 300
Biblioteken	- 1 000
Satsning på hästsport	- 1 000
Upprustning av badplatser	- 1 000
Fritidsfältare (2st)	- 900
Inrättande av fritidsbank	- 400
Kultursamordnare, samverkan och utbildning, halvtid	- 400
Utökad skolbio	- 300
Bidrag till kulturföreningar	- 300
Bidrag för upprustning av bygdegårdar	- 300
Kompensation av för låg index uppräknig	- 250
Aktivitetsbidrag, ökning	- 200
Ungdomsprojekt	- 150
Summa:	- 11 500
Prioriterade satsningar i investeringsbudget	
Nytt badhus	- 60 000

Fritidsgårdar

Det är viktigt att kommunen tillhandahåller meningsfulla aktiviteter på våra fritidsgårdar, bra fritidsaktiviteter rustar våra unga för livet vi tillför **2,0 mkr**. Det möjliggör satsning på sommarprojektet som inte längre erhåller statsbidrag, samt projekt för barn- och ungdomar från andra kulturer.

Sänkning av egenavgiften till musikskolan

Musikskolan är viktig, men tyvärr saknar många barn och unga möjlighet att gå i musikskolan på grund av avgiften. Ekonomin skall styra möjligheten att delta i musikskolans verksamhet och här riskerar vi att förlora många talanger och förmågor. Som ett första steg sänker vi den egenavgift som eleverna får betala musikskolan med 50 % vilket innebär minskade intäkter som vi kompenserar med ca **2 mkr**.

Hyressänkning för barn- och ungdomsverksamhet, kommunens hallar

Vi tar ett första steg mot nolltaxa genom att halvera hyran av de kommunala idrottsanläggningarna/lokalerna. Detta innebär minskade hyresintäkter vilket vi kompenserar med **1,3 mkr**.

Biblioteket

För att biblioteken ska vara tillgängliga måste de vara öppna varje dag, så att även de som pendlar har möjlighet att besöka biblioteken. Biblioteken måste även kunna utveckla olika program som väcker lusten att läsa. Det bör löpande köpa in nya böcker för utlåning inte minst litteratur på de olika språkgruppernas modersmål. Därför satsar vi **750 tkr** på biblioteken och tillför **250 tkr** för inköp av litteratur.

Hästsport

Österåker är en häst-tät kommun med många utövare. Det är angeläget att kommunen satsar för att utövare, såväl flickor som pojkar, ska utveckla sina kunskaper och färdigheter inom hästsporten. Hästsport är också ett sätt att lära sig hantera djur och natur. Det är även en viktig del av funktionsvarierades fritidsverksamhet. Vi tillför **1 mkr**.

Upprustning av badplatser

Badplatserna måste rustas upp då de idag inte är i den bästa formen vare sig tillgänglighet eller miljömässigt. Badplatserna ska ses över redan nu för att de ska vara i gott skick till sommaren 2021. Vi tillför **1 mkr**.

Ytterligare fritidsfältare

Vi ser att det finns ett behov av att utöka gruppen fältassistenter med ytterligare två tjänster. Vi tillför **900 tkr**.

Kompensation av för låg index uppräknings

I kultur- och fritidsnämndens förslag till budget har hyror räknats upp med 1,5 %. LOU-avtalen har räknats upp med 3 % och lönekostnader samt taxor och avgifter med ca 2 %. Övriga verksamhetskostnader och bidrag är i huvudsak oförändrade. Prognosen enligt PKV visar på en indexökning med 1,7 % för år 2021 och vi kompensera denna "dolda" besparing inom kultur- och fritidsnämndens och finansierar indexuppräkningsen fullt ut och tillför **250 tkr**.

Kultursamordnare

Kulturen i Österåker sjuder av liv. Här finns platser som är publika, Berga teatern, Folkets Hus med bio Facklan, Länsmansgården, utställningslokaler vid Ljusterö torg, Wirabruk, Ekbacken, Biskops Tuna m.m.

Det finns aktörer som bibliotek, musik/kulturskolor, kyrkor och församlingar, Kulturföreningen, Föreningen Folkets Hus, Hembygdsföreningen, revyföreningar, privat teater-musikverksamhet, de kulturaktiva pensionärsföreningarna m fl. – samt kommunen. Det finns samverkan mellan aktörerna, men den skulle kunna utvecklas så att kapaciteten används optimalt. Genom att skapa kreativa möten som inspirerar till att våga gå vidare, att ta initiativ till utbildningar i t ex evenemangskonst och marknadsföring är något som skulle ge ett kulturlyft där delaktiga och aktiva invånare är viktiga komponenter.

Vi inrättar en halvtidstjänst som kultursamordnare. Uppgiften som kultursamordnare är att samverka med andra aktörer, utveckla Berga Teatern samt att ta fram en strategi under år 2020 för att lyfta verksamheten. Samverkan är ett nyckelord, avsikten är inte att kommunen ska konkurrera om verksamheten som privata eller ideella aktörer kan göra lika bra eller bättre. Vi tillför **300 tkr** samt för samverkan och utbildning **100 tkr**.

Inrätta en fritidsbank

Fritidsbanken är ett koncept som startade 2013 och som idag finns i 95 kommuner. Den samlar in utrustning från privatpersoner, föreningar och företag och lånar ut den gratis, precis som ett bibliotek, i upp till 14 dagar. Erfarenheten visar att man genom fritidsbanken når nya målgrupper som tidigare inte har engagerat sig i föreningsverksamhet och att man, genom att prova olika aktiviteter, kan slussa låntagare vidare till organiserad idrott och friluftsföreningar. Lokala huvudmän som vill driva en fritidsbank blir medlemmar i den ideella föreningen Fritidsbanken Sverige och får därigenom rätten att bruka varumärket. Vi föreslår att kommunen inrättar en fritidsbank och tillför därför **400 tkr**. Det innebär en satsning på folkhälsa och miljö genom återbruk och blir ett verktyg i arbetet med Agenda 2030. Det främjar såväl spontan som organiserad idrott och bidrar till ökat intresse för friluftsliv.

Skolbio

Biografen Facklan är en av landets bästa biografer, med den senaste tekniken och med utmärkelser för detta. Vi utökar antalet skolbiovisningar. Vi tillför **300 tkr**.

Bidrag till kulturföreningarna

Bidrag till kulturföreningar höjas, vi tillför **300 tkr** så att fler kan få tillgång till kulturbidrag av de föreningar som sysslar med kulturellverksamhet i dag så räcker inte bidraget fullt ut till alla som söker.

Upprustning av bygdegårdar

Bidrag till Bygdegårdsföreningar ska införas så att de kan söka för upprustning av sina lokaler då det idag är svårt att söka och få då man ska konkurrera med kulturbidragets ansökningar, vi tillför **300 tkr**.

Aktivitetsstöd till barn och ungdomsföreningar

Stödet ökas, vi tillför **200 tkr** för att föreningarna ska kunna hålla en verksamhet med hög kvalitet och kunna utveckla sin verksamhet och samtidigt kunna ha en medlemsavgift som alla kan ha råd med. Det är av stor vikt att ha en bra barn-ungdomsverksamhet för att fånga upp så många som möjligt, detta är ett led i att hålla barn-ungdomar ifrån kriminalitet och annan olämplig verksamhet.

Ungdomsprojekt

Vi föreslår att det inrättas möjligheter för den eller de som gör något bra för ungdomar och barn i kommunen att få ett engångsbidrag för sin insats, som t.ex. alternativa mötesplatser för unga, som täckning av hyra för ÅMU. Vi tillför **150 tkr**.

Uppdrag:

Plan för etablering av fritidsgårdar

En plan för skall tas fram för att se till att det finns fritidsgårdar i alla kommundelar, bland annat i Svinninge området.

Berga teatern

En strategi skall tas fram under år 2020 för att lyfta Berga teaterns verksamhet i samverkan med andra aktörer.

Spontanidrott

En plan skall tas fram för att främja spontanidrotten, med framtagande av platser för spontanidrott i olika områden.

Motionsspåren i kommunen

Upprustningsbehovet av motionsspåren skall genomlysas och en skötselplan tas fram.

Idrottsföreningarna som ej hyr kommunens lokaler

I samverkan med idrottsföreningarna tillsätta en utredning för att ta fram ett nytt långsiktigt ekonomiskt stöd till idrottsföreningar som omfattar föreningar som inte hyr lokaler av kommunen.

Utreda stödet till pensionärsorganisationerna

Utreda stödet till pensionärsorganisationerna och deras tillgänglighet till idrottslokaler. Samt utreda möjligheten för olika grupper i samhället att kunna nyttja sportanläggningarna på dagtid för verksamhet.

Ökad tillgänglighet

Utreda tillgängligheten inom all verksamhet för idrott och friluftsliv. Detta innebär att t.ex. badplatser måste anpassas så att alla kan komma ner i vattnet på ett riskfritt sätt.

Investeringar:

Nytt badhus

Den nuvarande simhallen inte håller måttet för en modern anläggning, och det är kosnaterat sedan länge. Behovet av en ny och moderna anläggning har funnits länge och i takt med att kommunen växer ökar även behovet. Planerna på nytta badhus har funnits med i olika planer och även på valaffischer så sent som 2018, men inget händer. Som den skärgårdskommun som Österåker är och med tanke på de positiva hälsoeffekter som finns så är det hög tid att gå från drömmar till verklighet när det gäller nytt badhus. Ser man i regionen på de badhus som finns så ligger kostnaderna på allt från 40 mkr till 245 mkr. Vi avsätter **60 mkr** i investeringsbudgeten för 2021 och 2022.

5.5 Förskole- och grundskolenämnden

FGN	Brutto	Intäkter	Netto
	- 1 130 850	81 400	- 1 049 450

Satsningar	
Permanent lärarlönelyftet	- 9 400
Kompensation av för låg indexuppräknings	- 7 500
Antal barn per åa inom förskolan (5,2 målet)	- 6 300
Elevehälsan och psykisk ohälsa hos våra unga	- 6 000
Långsiktig plan för kompetensutveckling inom förskola och fritids	- 5 100
Tilläggsbelopp och verksamhetsstöd inom förskola och skola	- 4 500
Strukturbelopp till resursskolor	- 3 800
Andelen behöriga lärare	- 3 100
Satsning på läromedel	- 2 500
Pedagogisk omsorg	- 2 300
Det kompensatoriska uppdraget, ökade likvärdighetsresurser	- 2 100
Elevpeng i stället för barnpeng/skolpeng	- 250
Summa:	- 52 850
Prioriterade satsningar i investeringsbudget	
Förskole, fritids och klassrumslyft	- 10 000

Våra skolpolitiska prioriteringar

De utgår från de tre områdena Skolverket konstaterat är avgörande för att höja resultaten och kvaliteten inom förskola och skola. Det är att förbättra likvärdigheten, stärka läraryrket och föra en långsiktig skolpolitik. I jämförelse med snittet i länet/landet har vår kommun lägre kostnader för förskola, förskoleklass, grundskola, och fritidshem. Prisskillnaden är något som påverkar och avgör resultatet av allt arbete inom förskola och skola. De som betalar prisskillnaden är våra barn, föräldrar och anställda. Vi ser att likvärdigheten måste bli bättre, anställdas villkor och situation förbättras och de kortsiktiga lösningarna måste ersättas med en långsiktig skolpolitik som syftar till mer än en tävling i att påstå sig ha länets bästa skola.

Kostnad kommunal grundskola, fritidshem, förskoleklass i (2019)	Österåker	Snittet i länet	Snittet i landet
Förskola	130 726 kr	155 094 kr	158 300 kr
Grundskola	112 264 kr	115 323 kr	117 072 kr
Förskoleklass	51 725 kr	57 385 kr	63 350 kr
Fritidshemmet	33 107 kr	39 300 kr	44 110 kr

* Sammanställning från Kolada, källa SCB

Permanent lärarlönelyftet

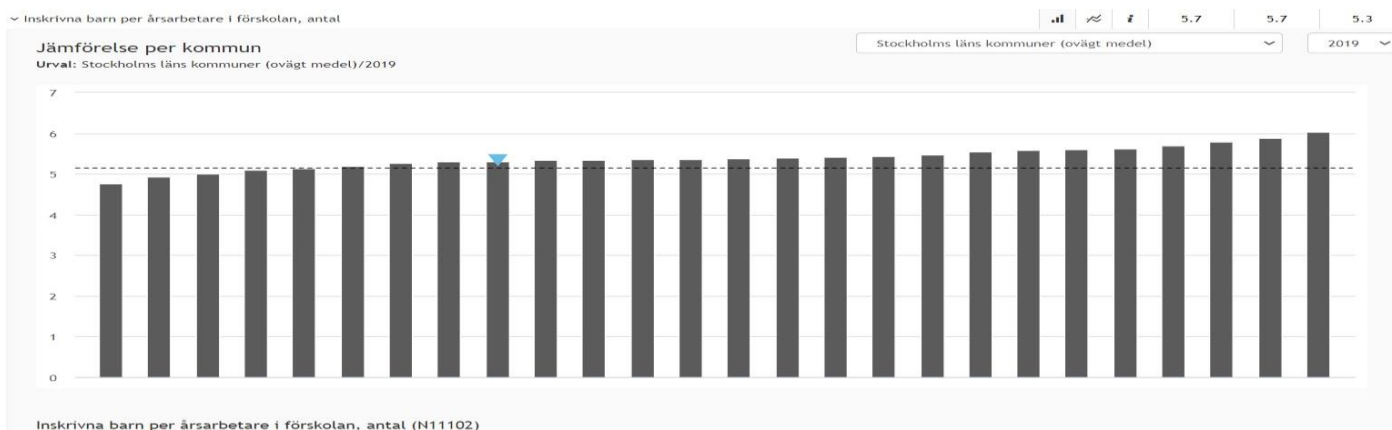
Lärare och rektorer är nyckeln till en framgångsrik skola. Att lönen är avgörande för att stärka läraryrket är konstaterat, också av forskningen. Fler och fler kommuner i landet som ser utmaningen med att klara kraven på behöriga lärare inom förskola, fritids, skola och gymnasium har valt att permanenta lärarlönelyftet. Enligt Skolverket har 18 av 26 kommuner i länet permanentat hela eller delar av lärarlönelyftet. Vi tillför **9,4 mkr** (per läsår) för att permanenta lärarlönelyftet samt en genomgång för de lokala kriterier för hur bidraget ska fördelas utöver de krav som ska uppfylla enligt förordningen.

Kompensation av för låg indexuppräknings

I förskole- och grundskolenämndens förslag till budget har index räknats upp med 1 %. Det ger en index-uppräknings med 10,6 mkr. SKR:s senaste prognos från 1:a oktober visar på en indexökning med 1,7 % enligt PKV för år 2021. Det betyder att budgetförslaget saknar kompensation på 0,7 % för samtliga verksamheter. Vi kompenserar denna besparing inom förskole- och grundskolenämndens och tillför **7,5 mkr**.

Antal barn per årsarbetare inom förskolan

Återigen kan vi konstatera att målet som antogs 2015 om 5,2 barn per årsarbetare inom förskolan inte nås. Österåker missar målet precis och ligger på 5,3 barn per årsarbetare. Den största bidragande orsaken till steget som tagits i rätt riktning är det riktade stadsbidrag som kommunen erhållit för att minska barngrupperna, ett stöd som nu minskar. För läsåret 2020/2021 minskar bidraget med 4,3 miljoner kronor vilket tveklöst kommer få negativa konsekvenser. Vår största oro är att Österåker inte klarar att nå målet med egna medel och med minskat statsbidrag kommer den positiva trenden att brytas. För Vi tillför **6,3 mkr** för att nå målet om 5,2 barn/åa.

* Sammanställning från Kolada, källa SCB och Skolverket

Det kompensatoriska uppdraget, ökade likvärdighetsresurser

I grunden handlar skolans likvärdighet om att en elevs möjlighet att lyckas i skolan inte på ett systematiskt sätt ska bero på elevens familjebakgrund, var i landet eleven bor eller vid vilken skola eleven går. Faktum är att våra egna skolor och förskolor har olika förutsättningar eftersom elever och pedagoger inte är en homogen grupp. Regeringen beslutade 2018 att uppdraga åt Björn Åstrand att analysera och föreslå åtgärder för att minska skol-segregationen och förbättra resurstilldelningen inom skolan. I resultatet "En mer likvärdig skola – minskad skol-segregation och förbättrad resurstilldelning" kan vi läsa att de ekonomiska resurserna mellan huvudmän styrs av skillnader i fyra grundläggande faktorer: förutsättningar, ambition och ambitionsnivå, effektivitet, och finansieringsförmåga.

Skolinspektionen har sedan tidigare konstaterat att Österåker i högre grad behöver identifiera behov och genomföra särskilda insatser utifrån skolans olika behov och förutsättningar. Skolinspektionens citat från deras granskning 2015 är fortfarande aktuell "Det är svårt att säkerställa likvärdigheten mellan skolorna då största delen av skolpengen fördelas lika för varje elev".

Utformningen av skolpengen och dess nivå utgör grunden för skolkommunen Österåker, och den anser vi inte är tillräckligt bra. Det kompensatoriska uppdraget finansieras främst genom en rad olika likvärdighetsresurser och omfattar ca 22 miljoner kronor i nämndens budget. En fördelning som vi ser som otillräcklig för att nå målet med en likvärdig skola. Tills det att en annan fördelningsprincip än dagens skolpeng finns på plats tillför vi **1,6 mkr** för ökat stöd till likvärdighet i grundskola, och **500 tkr** för ökat stöd likvärdighet i förskola i den del som rektor förfogar över.

Långsiktig plan för kompetensutveckling inom förskola och fritids

Enligt Skolverket var snittet i landet över andelen förskollärare 42,8 % år 2019. Siffran för Österåker är 26 % för 2020, en minskning med två procentenheter från föregående år. Den styrande majoriteten sänkte i sin budget 2019 ambitionsnivån gällande andelen behöriga förskollärare från 40 % till 30 %. Man höjde dock målnivån något i förra årets budget till 33 %. Sett till denna sänkta ambition så är måluppfyllelsen en avvikelse på 7 procentenheter. Samtidigt så är att öka förskollärartätheten ett av de prioriterade områdena för läsåret enligt förskolans systematiska kvalitetsarbete.

Sänkta politiska ambitioner men samtidigt skall nivån höjas. Vi har även sett att ny examinerade förskollärare från utbildning i samverkan med Uppsala universitet inte kunnat matchas till våra förskolor, detta på grund det nya löneläget. Drygt 60 % av skolcheferna inom förskolan anser att det finns ekonomiska förutsättningar för att genomföra undervisningen med god kvalitet. Den förda politiken i Österåkers kommun och kraven inom verksamheten befinner sig i ett uppenbart moment 22. De kommuner och de förskolor som har hög andel förskollärare är de som lättast har möjlighet att rekrytera nya förskollärare, detta eftersom man vill arbeta med utbildade kollegor. För att göra ett trendbrott så måste även våra barnskötarnas roll lyftas. Att öka andelen barnskötare med formell kompetens är viktigt för att säkerställa en likvärdig förskola med hög kvalitet. Det är glädjande att förvaltningen i år tagit in andelen utbildade barnskötare som en resultatindikator för målet "länets främsta skola". Vi ställer oss dock tveksamma till ett mål på 50 % för år 2021 eftersom andelen utbildade barnskötare idag är okänd, och det saknas sätt att mäta detta på. Vi vill dock vidareutbilda gruppen inom förskolan till formell barnskötarexamen, ett koncept som används i flera kommuner i landet.

Österåker är en av de kommunerna i landet med lägst andel behöriga lärare på fritids. Den senaste aktuella siffran kommunen har är från oktober 2019 och då hade Österåker är 11 % behöriga lärare på fritids. En orsak till detta är att det är svårt för rektor att finansiera heltidstjänster och det faktum att de som arbetar heltid även arbetar som resurs i skolan. De dubbla rollerna gör det svårt att fokusera på fritidshemmets uppdrag. Vår kommun skall vara en attraktiv arbetsgivare som både lockar till sig de kompetenser vi behöver och som erbjuder vidareutbildning, kompetenshöjningar och validering. Precis som frågan gällande lokaler så gäller det att inventera och analysera behoven utifrån de olika yrkesgrupperna men vi kan redan idag se tydliga behov och vad som efterfrågas för att vi i framtiden skall klara framtidens behov. Vi tillför **5 mkr** i kompetensinsatser inom förskola och fritids under 2021.

Andelen behöriga lärare

Tidigare mål har varit att alla lärare skall vara behöriga men sedan ett par år tillbaka är målet att andelen tjänstgörande lärare med lärarlegitimation och behörighet skall uppgå till 90 % år 2022. Utfallet för år 2020 är 71 %. Framtidens utmaning handlar om rekrytering av nya behöriga lärare, behålla de befintliga behöriga lärarna och ge de som saknar behörighet möjlighet till detta. Vi tillför **3 mkr** i utvecklingsmedel för fortbildning av lärare och annan pedagogisk personal, som respektive rektor kan söka.

Elevhälsan och psykisk ohälsa hos våra unga

Det förebyggande arbetet i spåren av den ökade psykiska ohälsan hos våra unga kräver att elevhälsan förstärks och utvecklas. Enligt Socialstyrelsens har den psykiska ohälsan hos barn i åldern 10-17 år ökat med över 100 procent på tio år. Folkhälsomyndigheten har publicerat en mycket väl underbyggd rapport om vad den ökande psykiska ohälsan hos barn och unga beror på. Myndighetens slutsats, som bygger på en översikt av befintlig forskning, är att skolan kan vara en viktig orsak till problemet. Ser man till de rekommendationer* som finns har Österåker trots en svag positiv trend fortsatt stora behov av att tillföra resurser till elevhälsan. Corona pandemin har satt sina tydliga spår enligt elevhälsan och här kommer det krävas insatser som Lovskola och liknande aktiviteter för att återhämta den kunskap som eleverna missat och har rätt till. Sett till detta den ökande psykiska ohälsan måste målet vara att nå det rekommendationer som finns. För att hantera pandemins effekter samt rekrytering och bemanning inom elevhälsan tillför vi **6 mkr**.

*Rekommendationer inom elevhälsan:

Skolläkare = 1,0/4000 elever
Svenska Skolläkarförbundet

Skolsköterska = 1,0/400 elever
Riksföreningen för skolsköterskor

Skolkurator = 1,0/300 elever
Akademikerförbundet SSR

Skolpsykolog = 1,0/500 elever
Sveriges Psykologförbund

Satsning på läromedel

Analog och digitala läromedel är en viktig och avgörande faktor för skolresultaten. Mycket skulle således vara vunnet om eleverna i våra skolor åter fick egna läromedel, analog eller digitalt i samtliga teoretiska ämnen. Då skulle alla ges bättre förutsättningar att se och förstå helheter och sammanhang. Österåkers kommun har i snitt de senaste fyra åren köpt läromedel för ca 4 mkr per/år. Per elev motsvarar det ca 750 kr och av dessa uppskattar vi att 200 kr per elev går till ordböcker, skönlitteratur och stapelvaror. Vi vill att varje elev skall ha 1000 kr/år i läromedel och tillför **2,5 mkr** i en riktad satsning för år 2021.

Tilläggsbelopp och verksamhetsstöd inom förskola och skola

Tilläggsbelopp söks av fristående skolor till barn i behov av särskilt stöd, för kommunala skolor heter motsvarande bidrag verksamhetsstöd. Dessa stöd söks per elev och bedöms utifrån elevens enskilda behov. Den enda skillnaden mellan de två är att en privat aktör kan överklaga kommunens beslut till högre instans. Vi sett att behovet av detta stöd ökat dels till resursskolor och till särskilda undervisningsgrupper och precis som övrig verksamhet så har indexuppräknningen inte hängt med de faktiska kostnaderna. Med hösten 2019 och kampen för Helleborsskolans överlevnad färsk i minnet avser vi att göra förbättra möjligheterna och öka resurserna för barn i behov av särskilt stöd. Vi tillför ytterligare **4,5 mkr** att fördelas på verksamhetsstöd och tilläggsbelopp inom förskola och grundskola. Höjningen motsvarar en höjning med 10 % sett till föreslagen budget för nämnden.

Strukturbelopp till resursskolor

Inför budget 2020 införde Österåker ett temporärt strukturbelopp till fristående resursskolor, detta efter stora protester då de tilläggsbelopp som fördelas till enskilda elever kraftigt minskat i omfattning under 2019. Strukturbeloppet ska vara ett komplement till grundbeloppet och därmed ge resurser till huvudmannen att organisera för en anpassad och ändamålsenligt skolgång för eleverna. Man slog då fast att strukturbelopp har ingen tydlig förankring i befintligt lagrum varför en utredning av ersättningsmodellen till resursskolor ska genomföras under 2020. Budget för FGN antogs av nämnden i september, och beslut om framtida modell togs i november. Att man inte tagit med frågan om strukturbelopp till resursskolorna i budgetarbetet är valhant och agerandet vittnar om stor ovilja att läsa sig av misstagen. Vi permanentar strukturbeloppet till dessa skolor och tillför **3,8 mkr**.

Pedagogisk omsorg

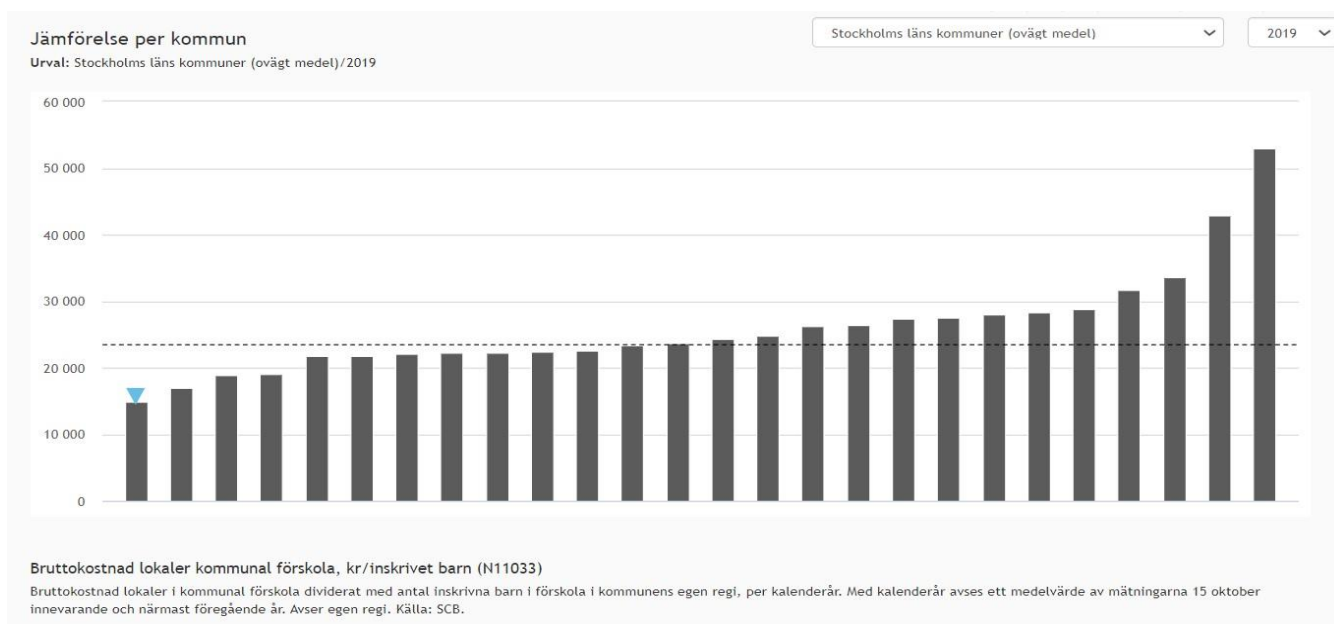
Pedagogisk omsorg är ett alternativ till förskola eller fritidshem. Det kan vara verksamhet där personal tar hand om barnen i sitt eget hem, alltså ett traditionellt familjedaghem. Verksamheterna samlar idag över 130 barn vilket motsvarar närmare nio och en halv avdelningar inom den kommunala förskolan. Vi har i kommunen 24 enheter var av 23 är privata företag. Den pedagogiska omsorgen utgör ett viktigt komplement till förskolan, inte minst ur valfrihetssynpunkt. I besparingsbudgeten som Alliansen lade år 2020 sänktes grundersättningen i snitt med 6,4 % för den pedagogiska omsorgen. Vi vill kompensera verksamheten för detta och tillför **2,3 mkr** att fördela, en höjning motsvarande 15 %.

Investeringar:

Förskole, fritids och klassrumsluft

I förskolornas systematiska kvalitetsarbete (SKA) framgår att en tredjedel anser att nätverk är bristfälligt, lokalerna är underdimensionerade, utemiljön saknar utrustning samt att underhåll av ytskikten är eftersatt och försvårar städning. Förskolorna på landsbygden är trånga, innehåller smala trappor och är inte byggda för förskola. Det rapporteras att flera förskolor inte är byggda för ändamålet och varken lokaler eller utemiljö är gjorda för den mängden barn som är placerade. Förskolor som är byggda för 70-75 barn har ofta idag över 100 inskrivna barn. Trängseln påverkar verksamheten och ökar slitaget både utom och inomhus. Jämfört med de övriga kommunerna i länet är Österåker den som betalar minst pengar per barn för lokalerna i förskolan. Vi har de billigaste lokalerna, och det är våra barn, pedagoger och vårdnadshavare som får betala priset.

Resultatet av SKA i grundskolan är lika alarmerande. Precis som tidigare år problematiserar rektorerna kring förutsättningarna som finns inom lokaler och ekonomistyrning. Det upplevs en eftersatt renovering och att lokalfrågan behöver lösas på kommunnivå så att det på alla skolor skapas goda förutsättningar för en likvärdig skola, där anpassningar kan göras för alla elever. Till detta behöver strukturer stärkas och förtydligas så att löpande underhåll fungerar och större ombyggnationer fungerar bättre. Flera rektorer uppger att det är problematiskt att tillgodose elevspecifika behov och samtidigt nå en ekonomi i balans. Rektorerna uppger att förvaltningen behöver tydliggöra och kommunicera principerna för ekonomistyrningen och eventuellt revidera styrningsprinciper.

* Sammanställning förskolan från Kolada, källa SCB.

Läget i en stor del av skollokalerna är akut och detta är mycket alarmerande. Här behövs snabb kartläggning och en åtgärdsplan tillsammans med rektorer och varje enskild enhet behöver tas fram. Flera av våra skolor nämner i MMiS (Med Målen i Sikte) att studieron inte är tillräckligt god på skolan. Skolinspektionens enkät från 2019 visar också att studieron generellt har försämrats utifrån elevernas perspektiv. Att frågan om slitna lokaler och svårigheter att anpassa lokaler efter elevspecifika behov ser vi kopplat till detta. Vi upplever att lokalfrågan för våra skolor och

förskolor är akut med tanke på de rapporter vi fått och alla de år som det varit tongivande i SKA-arbetet. Inspirerade av arbetet som görs kring skollokalerna i Östersund vill vi se en samverkan mellan verksamheten, fastighetsägaren och Pedagogcentrum för att liknande arbete inom förskolan och skolan. Det handlar om att inventera och rangordna samtliga lokaler och utemiljöer för åtgärder på kort och lång sikt. Inom förskolan handlar det även om anpassningar så att lokalerna lever upp till kraven i läroplanen. Vi tillför **10 mkr** till investeringsbudgeten för år 2021 till förskole, fritids och klassrumslyft.

Uppdrag:

Elevhälsa inom förskolan

Enligt skollagen så är den yngsta eleven som omfattas av elevhälsan förskoleklass. Vi vet alla att tidiga insatser är viktiga för barnens hälsa och utveckling och att de tidiga insatserna och det förebyggande arbetet är lönsamt då allt kostar mer senare. Vi har hittat exempel på kommuner som har "förskoleteam" inom elevhälsan som består av specialpedagoger, förskolecoacher och IKT-pedagog och som fungerar som ett stöd för det pedagogiska arbetet inom förskolorna. Oftast ligger hälsoperspektivet på BVC i de yngre åren och i Österåker så handleder den centrala elevhälsan mot förskolorna vid behov, vilket även pedagogcentrums specialpedagoger gör. Vi vill undersöka möjligheterna för att även organisera elevhälsa inom förskolan.

Andelen behöriga lärare

Vi tillför **100 tkr** för att ta fram en kompetensförsörjningsplan med åtgärder och tidsplan för att långsiktigt nå målet med behöriga lärare.

Kompetensutveckling inom förskola och fritids.

Vi tillför **100 tkr** för att ta fram en långsiktig plan för kompetensutveckling inom dessa personalgrupper och tillför

Elevpeng i stället för barnpeng/skolpeng

Vår svenska skola har till uppgift att se till att alla elever, oavsett social bakgrund, ges samma möjligheter att uppnå skolans mål. Alla barn är olika vet vi, men trots detta likställs de ofta, och ett av dessa tillfällen är när det kommer till kommunens barnpeng/skolpeng. En ny modell av peng tas fram som innebär att skolan erhåller en ersättning som är mer baserad på den enskilde elevens förväntade behov. Vi tillför **250 tkr** för framtagandet av denna modell.

Neuropsykiatriska funktionsvariationer (NPF)

Ett bra arbete görs redan idag men vi vill utveckla fler lämpliga modeller för förskolan/skola att möta olikheter och öka förståelsen och kunskapen om NPF inom de olika verksamheterna. Detta tillsammans med elevhälsan, Pedagogcentrum och Specialpedagogiska skolmyndigheten SPSM.

5.6 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

GVN	Brutto	Intäkter	Netto
	- 267 000	20 950	- 246 050

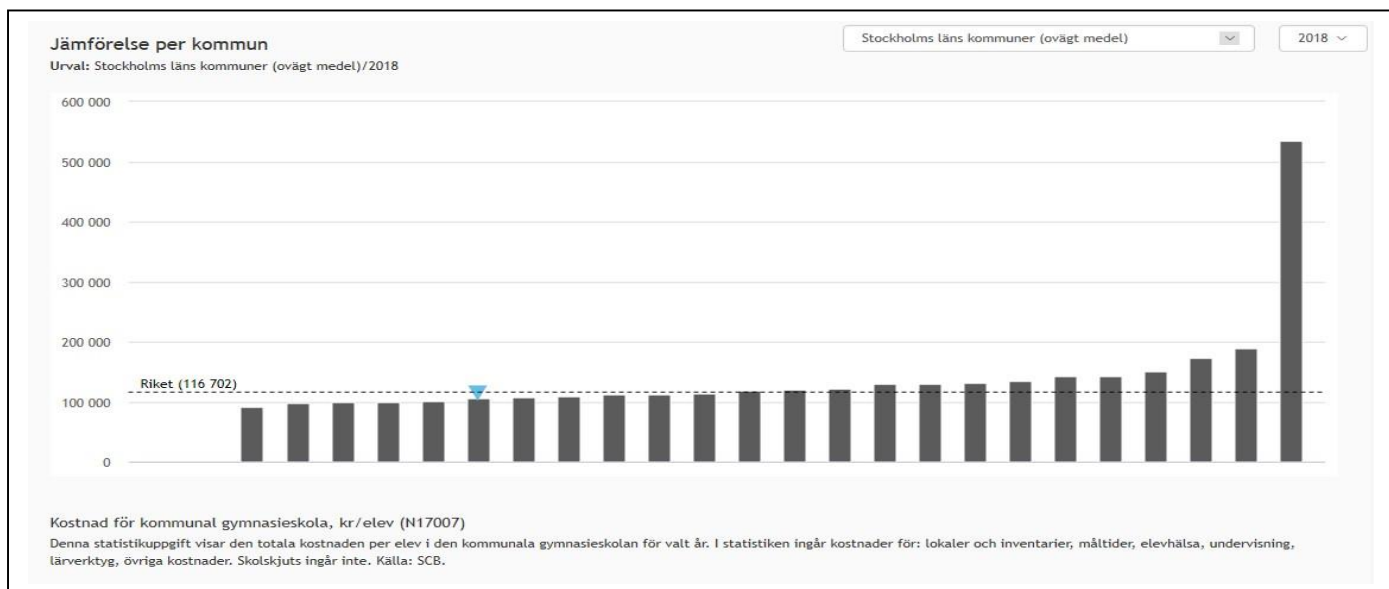
Satsningar	
Kompensation av för låg indexuppräknning	- 4 200
Osäkerhet för kommande budgetår pga. Coronapandemin	- 3 000
Elevhälsan och psykisk ohälsa hos våra unga	- 2 000
Det kompensatoriska uppdraget, ökade likvärdighetsresurser	- 1 000
Komvux, utökning av anslag	- 1 000
Det kommunala aktivitetsansvaret (KAA)	- 1 000
Utbyggnad Österåkers gymnasium	- 200
Summa satsningar:	- 12 400
Prioriterade satsningar i investeringsbudget	
Utbyggnad/ombyggnad av ÖG och samlokalisering med Komvux	40 000

Våra skolpolitiska prioriteringar

De utgår från de tre områdena Skolverket konstaterat är avgörande för att höja resultaten och kvaliteten inom förskola och skola. Det är att förbättra likvärdigheten, stärka läraryrket och föra en långsiktig skolpolitik. Vi ser att likvärdigheten måste bli bättre, anställdas villkor och situation förbättras och de kortsiktiga lösningarna måste ersättas med en långsiktig skolpolitik som syftar till mer än en tävling i att påstå sig ha länets bästa skola.

Det kompensatoriska uppdraget, ökade likvärdighetsresurser

I nämndens förslag till budget riktas 4,7 mkr i stöd till elever i gymnasieskolan. I den tidigare analysen av gymnasieskolans systematiska kvalitetsarbete (SKA) framgår det att extra anpassningar, särskilda stöd, studiehandledning på modersmål och åtgärdsprogram som genomförs inom ramen för detta stöd ger eleverna en positiv progression i sitt lärande.

* Sammanställning från Kolada, källa SCB

Trots att de nationella programmen regleras av riksprislistan finns det skillnader i kostnader som kommunerna har. Kostnadsmässigt så ligger Österåker på plats 19 i länet vilket pekar på att verksamheten är billigare än genomsnittet. På det stora hela är verksamheten bra, men allt kan bli bättre och ser man till de små resurser man tillför och den besparing som faktiskt föreslår på likvärdighetsresurserna så finns det betydande potential för att höja ambitionerna för Österåkers gymnasium. För ökat stöd till likvärdighet på gymnasiet tillför vi **1 mkr** vilket betyder en 21 % höjning.

Kompensation av för låg indexuppräknings

I gymnasieskolans systematiska kvalitetsarbete (SKA) kan vi läsa att Österåkers gymnasium (ÖG) visat underskott de senaste åren på grund av ökade centrala kostnader samt underfinansiering och att det nu finns oro för att länsprislistan inte räknas upp. I nämndens förslag till budget från 24:e september kan vi läsa att ingen indexuppräknings görs, just motivet att länsprislistan ligger kvar på samma nivå som 2020. Vi kan med detta konstatera att skolans oro inte hör sammats av den styrande alliansen. SKR:s senaste prognos från 1:a oktober visar på en indexökning med 1,7 % enligt PKV för år 2021. Det betyder att budgetförslaget saknar kompensation på 1,7 % för samtliga verksamheter. Vi kompensera detta inom Gymnasie-och vuxenutbildningsnämnden och tillför **4,2 mkr**.

Elevhälsan och psykisk ohälsa hos våra unga

Precis som inom grundskolan så har man även inom gymnasiet fortsatt stora behov av att tillföra resurser till elevhälsan. Inför budget 2020 slog man fast att ungdomsmottagningen upplevde en högre stressnivå hos en del ungdomar och att man upplever att många unga har bristande daglig fysisk aktivitet vilket riskerar att skapa ökad psykisk och fysisk ohälsa. I spåren av Corona-pandemin så kan vi förvänta oss att denna effekt har förstärkts. Vi tillför **2 mkr** i förstärkning av elevhälsan i gymnasieskolan.

Det kommunala aktivitetsansvaret (KAA)

Det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) innebär att kommunen enligt lag har ett ansvar att ta kontakt och erbjuda individuellt stöd till personer som är under 20 år och som av olika anledningar inte går ett nationellt program på gymnasiet. I spåren av Corona-pandemin så förutspås enhetens insatser att öka och vi vill möta upp denna förväntade ökning. Vi tillför **1 mkr** i budget för 2021.

Osäkerheten inför kommande budgetår

I den av nämnden antagna budgeten konstaterar man att osäkerheter råder inför det kommande budgetåret. Man skriver att Corona-pandemin riskerar att skapa ett ökat behov av stöd från studie- och yrkesvägledare samt ungdomscoacher inom det kommunala aktivitetsansvaret. Ett större antal ungdomar kan komma att avbryta sina studier i det fall distansstudier återupptas för att minska smittspridningen. Den psykiska ohälsan kan också komma att öka till följd av oro för Coronapandemins framfart och effekter på arbetsliv och välfärd, vilket i sin tur kan leda till avbrutna studier och behov av stöd hos KAA.

Vårterminens stängda gymnasieskolor ledde till försämrat mående, ökad stress och en känsla av minskad tillhörighet och sammanhang. Det visar en undersökning om gymnasieelevers upplevelse av distansundervisning som Sveriges Elevkårer har gjort bland sina medlemmar och som redovisades den 10 oktober. I undersökningen uppger 50 % av de svarande medlemmarna att de mått sämre generellt till följd av omställningen från fysisk till digital distansundervisning. 40 % uppger att de upplevt perioden med distansstudier som mer stressande än klassrumsundervisning. Vi avser att ta höjd för dessa osäkerheter i vårt budgetalternativ och tillför **3 mkr**.

Komvux

Komvux i Österåker har idag ca 400 elever och i det systematiska kvalitetsarbetet (SKA) för den kommunala vuxenutbildningen framgår att förutsättningarna för verksamheten handlar mycket lokalernas läge, ersättningsnivåer och att man ingår i KCNO. Centralt belägna lokaler är beslutat och har varit högt prioriterat. En flytt var planerad till början av 2020 men den förändrade uppsägningstiden för lokalerna hos den nya hyresvärden stoppade planerna. Man sitter nu i ett avtal fram till år 2026 men produktionsförvaltningen önskar flytt av Komvux snarast möjligt, senast 2022.

Mer centrala lokaler bedöms avgörande för att locka fler elever och fulla grupper nödvändiga utifrån ersättningsnivåerna. Kostnaderna för de uppgifter som KCNO genomför är höga och produktionsförvaltningen har förslaget att uppgifterna kan utföras av Komvux själva för samma kostnad. Bedömningen är att kvaliteten och servicen till eleverna skulle öka mycket. Österåkers Komvux är tillsammans med Sigtunas Komvux de två enda kommunala skolorna i hela KCNO och den samverkansgrupp som KCNO har med övriga kommuner. Detta har med all tydlighet visat att modellen inte passar den egna verksamheten.

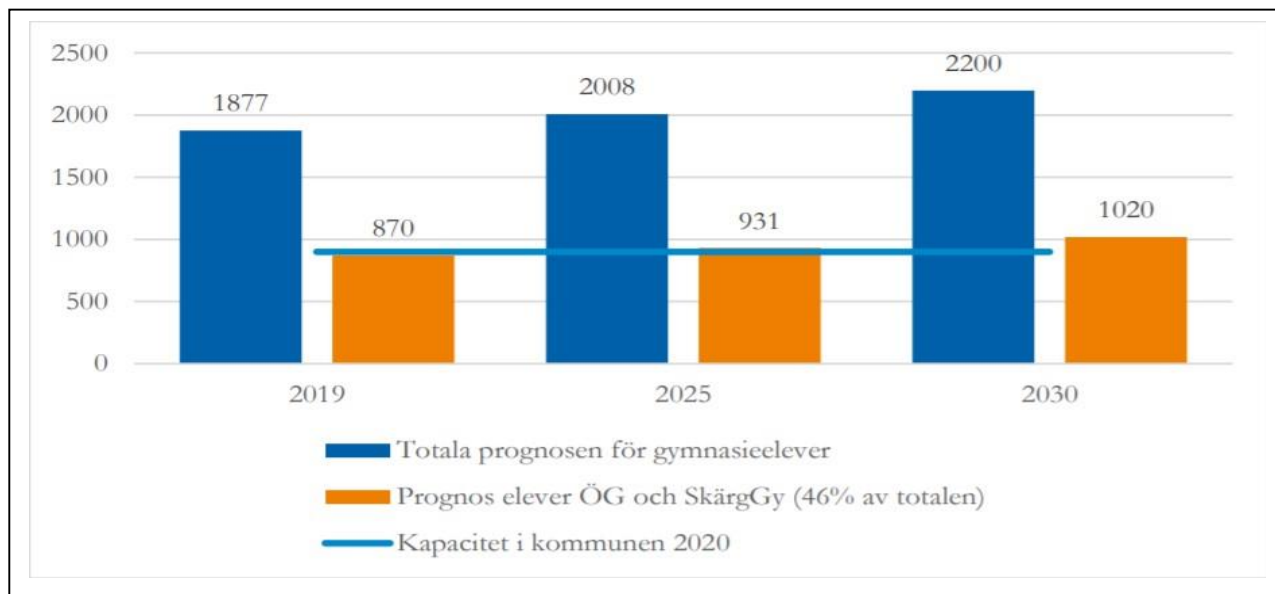

Uppsägningstiden för att lämna KCNO är två år och beslut om att lämna behöver fattas skyndsamt. Vi delar uppfattningen som utbildningsförvaltningen presenterat i sin utredning "Plan för utbyggnad av gymnasieskola 2020" att en samlokalisering med Österåkers gymnasium är en tänkbar lösning som har stor potential. Mot bakgrund av det ekonomiska läget och de utmaningar som man ser från verksamheten tillför vi **1 mkr**, vilket motsvarar en höjning av ram på samtliga verksamhetsområden på ca 7 %.

Investeringar:

Österåkers gymnasium

Funktionella lokaler har för ÖG varit ett återkommande problem, vilket tydligt understryks i SKA för gymnasieskolan. Det handlar inte bara om undervisningssalar utan även idrott och matsal som slagit i kapacitetstaket för länge sedan. Olika arbetsgrupper har tillsatts på kommunnivå gällande utbyggnad av skolan men inga beslut har fattats. Kommunstyrelsen gav Samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att upprätta förslag till detaljplan 2017-09-20, något vi inför budget år 2020 fick besked om att det satts på sparlåga till förmån för andra utredningar.

I förslaget till budget förra året skrev förvaltningen själva att "den politiska viljeinriktningen för gymnasieskolans framtid behöver tydliggöras. Ytterligare ett år till har nu gått och den politiska viljan lyser allt jämt med sin frånvaro, detta trots att man tagit fram en plan för utbyggnad av gymnasieskola. Men precis som man gjort på skolans område så saknar utredningen helt koppling till framtida investeringar då man förväntar sig att marknaden skall lösa allt.

I planen kan man läsa Läsaåret att kapaciteten i kommunens två gymnasieskolor är cirka 900 platser. En utökning för att täcka samma utbud som idag innebär utökning med 100 nya platser på Österåkers gymnasium till 2030. En utbyggnad bör därför medge flexibla lösningar och samutnyttjande med andra verksamheter, till exempel vuxenutbildning. De program som bedöms som lämpliga att utöka i kommunal regi är ekonomi och samhällsprogrammet samt etablering av några yrkesprogram, förslagsvis elprogrammet och handel- och administration. Detta ger möjlighet att erbjuda ett kommunalt alternativ för ungdomar som önskar en yrkesutbildning eller yrkesintroduktion. Vi tillför för investeringsbudgeten **40 mkr** för 2021 till ombyggnation/tillbyggnation av Österåkers gymnasium och en samlokalisering med Komvux.

Uppdrag:

Lämna KCNO

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att säga upp avtalet med Kunskapscentrum Nordost (KCNO) och övergå i kommunalt huvudmannaskap och teckna samarbetsavtal med andra kommuner.

5.7 Vård- och omsorgsnämnden

VON	Brutto	Intäkter	Netto
	- 769 375	78 500	- 690 875

Satsningar	
Kompensation av för låg indexuppräknings	- 10 800
Trygg äldreomsorg i Österåker	- 7 500
Välfärdsteknik/E-hälsostateg	- 700
Kvalitet, uppföljning och kontroll	- 700
Biståndshandläggare samt kompenshöjning	- 600
Senior Power	- 500
Silviacertifiering	- 500
Motverka dubbla hyreskostnader	- 200
Inköp av broddar	- 150
Höjd kompetens inom kost och näring	- 100
Möten mellan generationer	- 75
Summa:	- 21 825
Prioriteringar i Investeringsbudgeten	
Nytt LSS boende	- 10 000

Kompensation av för låg indexuppräknings

I Vård- och omsorgsnämndens förslag till budget har index räknats upp med 1 %. Detta ger en indexuppräknings med ca 7 mkr. SKR:s prognos över omsorgsprisindex (OPI) visar på en indexökning med 2,5 % för år 2021. Det betyder att budgetförslaget saknar kompensation på 1,5 % för dess samtliga verksamheter. Vi kompensera denna besparing inom Vård- och omsorgsnämnden och tillför **10,8 mkr**.

Trygg äldreomsorg i Österåker

Allt fler blir allt äldre och andelen äldre i befolkningen ökar. Att vi får leva längre är en stor framgång för vårt samhälle. Men det ställer också höga krav på vår välfärd. Därför gör vi nu historiskt stora investeringar i kommunen för att stärka välfärden. För att möta de ökade behoven och förbättra äldreomsorgen investerar vi **7,5 mkr** för att öka bemanningen och höja kvaliteten. Stödet till personer som lider av en demenssjukdom har stärkts och vi vill ytterligare stärka det fallförebyggande arbetet. Vi genomför också en särskild satsning på att öka kunskapen, kompetensen och förbättra arbetsmiljön för personalen.

Vi vill avskaffa minutscheman i hemtjänsten och garantera tillsvidareanställning på heltid till alla som slutför vård- och omsorgsprogrammet som undersköterskor. Vi vill införa en fast omsorgskontakt i hemtjänsten för att öka tryggheten och bryta många äldres ensamhet genom ett trygghetspaket för mer social samvaro. Vi vill genomföra en satsning på idrott och friluftsliv för äldre och öka stödet till frivilligorganisationer så som pensionärsorganisationer, studieförbund och kulturföreningar. Så kan fler aktiviteter anordnas, till exempel matlag, promenader, konserter, sommarkollo för äldre och studiecirklar.

En generell kvalitetsplan för hur äldreomsorgen ska utvecklas långsiktigt behöver tas fram. Det handlar om säkra utvecklingen av god kvalitet i den framtida äldreomsorgen genom t.ex. tryggad personalförsörjning, flexibla former för biståndsbeslut om äldreomsorg. I vårt starka samhälle ska alla som behöver få en plats på ett äldreboende - då behöver fler äldreboenden byggas. Därför behöver vi införa ett investeringsstöd till äldreboenden.

Välfärdsteknik/E-hälsstrateg

Antalet äldre ökar år för år och därmed också behoven av både personal och ny teknik som kan användas i omsorgen. Utvecklingen på det här området går snabbt och Österåker bör därför utarbeta en genomgripande plan som omfattar hur välfärdstekniken bäst kan implementeras i äldreboenden och inom hemtjänsten. Detta kommer att vara ett viktigt område för att ge bästa möjliga omsorg. Försöksprojektet med mobila kameror pågår redan idag och behovet av ytterligare försöksprojekt ökar i takt med att alltfler tekniska och administrativa hjälpmedel tas fram.

Målsättningen ska vara att förbättra och förenkla för brukare, anhöriga och personal. För detta vill vi tillsätta en utredning som ska ge svar på vilken välfärdsteknik som idag finns tillgänglig, hur välfärdsteknik bäst kan prioriteras utifrån de äldres behov och som dessutom ger bäst kostnadseffektivitet i Österåker och hur stora investeringsbehov detta medför. En kartläggning av behoven kan göras med hjälp av utförarna i kommunen. Detta område vill vi ge hög prioritet, arbetet bör starta omgående. Vi bibehåller vår uppfattning att en E-hälsstrateg ska anställas som också kan ansvara för detta arbete. Vi tillför **700 tkr** till en tjänst 100 %.

Kvalitet, uppföljning och kontroll

Kommunens övergripande strategi att privatisera omsorgen leder till att kontroll och uppföljning måste förbättras för att garantera att kvalitén i omsorgen upprätthålls. Idag ligger denna funktion på såväl produktionsförvaltningen som socialförvaltningen. Vi anser att detta ska utföras från en central funktion och att arbetet leds av en person med detta som dedicerat ansvarsområde på heltid. Genomgripande strategi för kvalitetsarbetet måste tas fram, där snabbare och mer regelbunden och omfattande avtalsuppföljning krävs. Vi tillför **700 tkr**.

Biståndshandläggare och ytterligare kompetensutveckling

Behovet av socialpsykiatri ökar inom gruppen unga vuxna och bland många flyktingar och ensamkommande barn. För att möta behovet behövs kompetensutveckling och ytterligare handläggare motsvarande en heltidstjänst och tillför **600 tkr**.

Silviacertifiering

Fortsätt Silvia certifieringen av äldreomsorgen. Personer med demenssjukdom är en patientgrupp som ökar i samhället i takt med att medellivslängden ökat. Varje år får ca 25 000 personer någon demenssjukdom. I takt med att flera insjuknar ökar behovet av kunskap kring hur dessa personer tas om hand på bästa sätt. I Österåker finns idag ett certifierat särskilt boende, men vi ser ett fortsatt behov av certifiering av äldreomsorgens särskilda boenden samt hemtjänst. Vi tillför **500 tkr**.

Senior Power

En viktig aktivitet och stimulans för att pensionärerna ska kunna hålla sig friska. Vi tillför **500 tkr**

Motverka dubbla hyreskostnader

Många kommuner tar hänsyn till dubbla boendekostnader vid flytt till särskilt boende. Vi föreslår att Österåker inför motsvarande tillämpning med beräknad kostnadseffekt. Vi tillför **200 tkr**

Inköp av broddar

För att minska risken för halkskador föreslår vi att kommunen delar ut broddar igen, vi tillför **150 tkr**.

Höjd kompetens inom kost och näring

Näringsrik kost är mycket viktigt för sköra äldre och funktionsvarierande och därför vill vi att ekologisk och närproducerad mat erbjuds fler dagar per vecka. Vi föreslår utbildningsåtgärder genomför under 2020 i syfte att höja kompetensen inom området kost och näring, gärna utifrån säsong, vi tillför **100 tkr**.

Möte mellan generationer

Vi ser gärna, och stimulerar till möten mellan generationer. Tanken är att de unga ska krydda de äldres vardag med några timmars sällskap. Det kan handla om promenader, lösa tekniska problem, laga mat ihop eller bara samtala och få nya vänner. Det kan vara att delta i mångkulturell matlagningsslag med nyanlända, promenader i grupp, skriva en bok ihop mm. Goda idéer skall premieras. Vi tillför **75 tkr**.

Uppdrag:

Hemtjänsten

Vi vill att minuttänkandet inom hemtjänsten avskaffas. Idag används det överallt i det dagliga arbetet och har flera negativa konsekvenser. Det är ineffektivt, innebär stress både bland personal och brukare, och skapar onödig byråkrati i flera led. På olika ställen i Sverige har kommuner övergett detta system, med mycket positiva konsekvenser. Vi vill därför att det under 2021 skapas ett projekt som prövar en ny modell där minutregistreringen har avskaffats och som därefter noggrant utvärderas. Detta bör gå att åstadkomma med nuvarande resurser och vi avsätter därför inga extra medel för det här ändamålet.

Välfärdsteknik/E-hälsostategi

Genomföra en inventering av hur väl de olika boenden är rustade teknisk i syfte att få en bild av hur väl förberedda de är för införande av olika slag av välfärdsteknik.

Kvalitet, uppföljning och kontroll

Ta fram en strategi för kvalitetsarbetet, där snabbare och mer regelbunden och omfattande avtalsuppföljning utförs.

Kommunal hemtjänst

Medborgarna skall ha rätt att kunna välja kommunal hemtjänst. Kommunal hemtjänst utgör en garant för brukaren för den händelse av att någon privat utförare inte längre kan eller vill utföra en tjänst. Under år 2021 ta fram en handlingsplan för att bygga upp en kommunalt utförd hemtjänstverksamhet.

Kommunal särskilt boende

Utreda möjligheterna för att säkerställa att det ska finnas ett kommunalt särskilt boende

Livlinan

Undersöka möjligheterna att starta upp verksamhet – bra för unga i behov av stöd, liknande konceptet som Livlinan.

Lika villkor inom hemtjänsten

Ta fram förslag på hur hemtjänstutövare, oavsett huvudman, ska verka utifrån lika villkor. Grunden skall vara att man skall ha totalansvar för sin "kund". Ta fram ett system för hur kostnader fördelar sig, oavsett huvudman, för ökad transparens.

Planera för framtida personalbehov

Vi vet hur viktigt det är att det finns tillräckligt med personal, tillräckligt med händer, så att de äldre får den hjälp de behöver. Det behövs årlig uppdatering och kartläggning av personalbemanning och kompetens utifrån dessa planer för kompetenshöjande insatser.

Mellanboende

Utreda möjligheten att bygga någon form av mellanboende i Österåker. Planeringen av framtida typer av olika boenden ska ske i nära samarbete med målgruppen exempelvis pensionärsorganisationer/kommunens pensionärsråd.

Stimulanspengar

Stimulanspengar som ges för aktiviteter på boende anser vi ska användas med hänsyn till de boendes behov. Vi vill utreda och ändra förutsättningarna för att erhålla bidraget.

Parboende

Vi behöver se över reglerna för par boende och vad som sker när den ena partnern dör. Vi vill att det ska vara mer gynnsamt för att bo som parboende i kommunen. Vi behöver se över besittningsrätten för bostaden. Vi behöver även säkerställa den medboende inte ramlar mellan stolarna ifall den blir sjuk eftersom det kan vara partnern som har ett biståndsbedömt boende.

Investering:

Nytt LSS boende

Bilagan till nämndens förslag till budget "Boendeprognos för Vård- och omsorgsnämndens målgrupper, år 2021 och framåt" är ett underlag för kommunen i planeringen av den framtida försörjningen av bostäder. Redan 2018 så hade nämnden en framställan till kommunstyrelsen angående byggnation av en gruppboende med sex lägenheter utifrån behovet som var då. Vanan trogen låter styrande alliansen vänta på att behoven skall lösa sig av sig själva, eller av marknaden. Prognosen fram till 2026 visar på en stadig ökning av behovet, därför tillför vi **10 mkr** till investeringsbudgeten för 2021 och 2022 för ett nytt LSS boende med sex lägenheter.

5.8 Socialnämnden

SN	Brutto	Intäkter	Netto
	- 144 579	62 500	- 82 079

Satsningar	
Volymkompensation och Corona effekter	- 3 000
Avhopparverksamhet	- 3 000
För ett drogfritt Österåker - samarbete med Beroendemottagningen	- 1 000
Kompensation av för låg indexuppräknings	- 1 000
Utökade bidrag till Kvinnojouren samt till Brottsoffer jouren	- 400
Arbete med bostäder för våldsutsatta män och kvinnor	- 200
Utökad föreningsbidrag	- 100
Summa:	- 8 700

Volymkompensation

Ökad befolkning i kommunen ger ökade behov av sociala insatser på alla Socialnämndens områden. Det är därför rimligt att nämnden kompenseras för att möta ökade behov. Socialstyrelsen har konstaterat att den psykiska ohälsan ökar hos barn och unga vuxna och med Corona-pandemin följer ytterligare påfrestningar i den sociala situationen genom social distansering och situationen på arbetsmarknaden. Vi tillför **3 mkr** i budget för att möta en ökad volym och insatser inom nämndens område gällande pandemin.

Avhopparverksamhet

Avhopparverksamhet skall ske i samarbete med andra kommuner, polismyndigheten och andra myndigheter. Regeringen har stärkt Polismyndigheten med resurser till avhopparverksamhet under 2021, så att fler som vill skall kunna lämna sin brottsliga bana. Österåkers kommun föreslås söka medel samt att vi tillför **3 mkr** i budget för 2021.

För ett drogfritt Österåker.

Beroendemottagningen i Alceahuset är en öppenvårdsmottagning för vuxna och ungdomar som drivs i samverkan med Regionen, Beroendecentrum och MiniMaria. Vi föreslår att Österåkers kommun tillsammans med Beroendemottagningen försöker att intensifiera arbetet med att ytterligare nå ut till de unga och de vuxna som har missbruksproblem i syfte att ge så många det bara går möjlighet till hjälp och stöd för ett liv utan missbruk. Med riktade informationsinsatser i media, på BVC, på gym, i förskolor, skolor och på platser där vuxna och ungdom befinner sig. Vi avsätter **1 mkr** i budget för detta.

Kompensation av för låg indexuppräknings

I Socialnämndens förslag till budget har hyror räknats upp med 1,5 % och löner räknats upp med 2 %, i övrigt är index räknats upp med 2 % och övriga kostnader är i huvudsak oförändrade. Prognosen enligt PKV visar på en indexökning med 1,7 % för år 2021, och sett till nämndens indexuppräknings så saknas ca 1 mkr för att täcka de förväntade kostnadsökningarna. Vi kompenserar denna besparing och tillför **1 mkr**.

Kvinnojouren och Brottsofferjouren

Bidragen till kvinnojouren och Brottsofferjouren i kommunen är för låga. Vi vill fördubbla dessa till 200 tkr vardera, totalt **400 tkr** och framöver för att ha en automatisk höjning kopplat till t.ex. basbeloppet.

Boende för våldsutsatta kvinnor och män

Kommunfullmäktiges beslutade 2013 att möjligheten för att bygga upp ett system med byteslägenheter för våldsutsatta kvinnor och män skulle genomföras. Detta har nyligen aktualiserats och nu undersöks möjligheten att skapa en modell som används av nordväst kommunerna i regionen. Ett första möte mellan nordost kommunerna har nyligen hållits, vi tillför **200 tkr** till arbetet med att skapa modellen.

Föreningsbidrag

Det satsas för lite på föreningar som gör en viktig insats i samhället. Fler föreningar behöver möjligheten att få ekonomiskt stöd. Vi tillför **100 tkr**.

5.9 Teknisk nämnd

TN	Brutto	Intäkter	Netto
	- 126 600	6 200	- 120 400

Satsningar	
Kompensation av för låg indexuppräknings	- 2 000
Ökad beredskap för bortforsling av snö	- 1 500
Aktualiseringsplan för övertagande av huvudmannskapet för centrala gator	- 500
Summa:	- 4 000
Satsningar i investeringsbudgeten	
Vägövergång 276 Skånsta norra busshållplats, projektering och delfinansiering	- 5 000
Vägövergång 276 Bobackens stall i Boda, projektering och delfinansiering	- 5 000
Satsning gång- och cykelvägar	- 10 000
Summa:	- 20 000

Kompensation av för låg indexuppräknings

I tekniska nämndens förslag till budget så har ingen uppräknings enligt index gjorts. Prognosen enligt PKV visar på en indexökning med 1,7 % för år 2021, kompensation på 1,7 % saknas alltså. Vi kompenserar denna "dolda" besparing inom teknisk nämnd och finansierar indexuppräkningsen fullt ut och tillför **2 mkr**.

Bortforsling av snö.

För två år sedan rådde snökaos, planen för bortforsling av snö var bristfällig och pengar saknades. Medborgare blev bokstavligen insnöade. Vi anser att det är viktigt att samhället fungerar även om det råkar snöa. Därför örönmärker vi **1,5 mkr** för bortforsling av snö. Skulle det sen visa sig att det blir en snöfattig vinter så vill vi att pengarna förs över till ökat vägunderhåll.

Uppdrag:

Huvudmannskapet över centrala gator i Österåker

Kommunen har en fastslagen princip när det gäller huvudmannskapet för gator. I samband med att nya principer fattades på nationell nivå har en mer renodlad ansvarsfördelning mellan de olika huvudmannskapen förordats. Vi tillför **500 tkr** i budget för 2021 för en aktualiseringsplan och revidering av principerna. Detta för att förverkliga den redan beslutade genomförandeplanen och prioriteringsordningen.

Framtida förbifart

De infrastrukturella utmaningarna som vår kommun står inför är flera när det gäller vägar och kommunikation. Skall Österåker klara sin expansion ser vi att initiativ behövs för att klara just de framtida utmaningarna vi står inför. Att Österåkers kommun i framtiden inte klarar sig med enbart väg 276 som enda vägsträcka där all trafik skall samlas är uppenbart. Framtidens väg och trafiklösningar måste planeras för nu, för det krävs samverkan, tidsplaner och fastslagna projekt med klar och tydlig finansiering. Österåker behöver en förbifart, det kan med fördel vara den s.k. Röllingbyleden.

5.10 Prioriterade investeringar

Nytt badhus

Vi tillför 60 mkr i investeringsbudgeten för 2021 och 60 mkr för 2022.

Utbyggnad/tillbyggnad av Österåkers gymnasium samlokalisering med Komvux

Vi tillför 40 mkr i investeringsbudgeten för 2021.

Nytt LSS boende

Vi tillför 10 mkr i investeringsbudgeten för 2021 och 10 mkr 2022.

Förskole, fritids och klassrumslyft

Vi tillför 10 mkr i investeringsbudgeten för 2021, 5 mkr för 2022 och 5 mkr för 2023.

Gång och cykelvägar

Gång och cykelväg på Ljusterö mellan Ljusterö torg och färjeläget samt gång och cykelväg till trälhavsbadet förbi Margretelunds reningsverk är vår främsta prioritet. Vi tillför 10 mkr för projektering samt finansiering.

Säkra vägövergångar längs 276:an

Vi har uppmärksammat två platser där vi vill se säkra vägövergångar över 276:an för våra oskyddade trafikanter. En säker övergång vid Bobackens stall i Boda och en säker övergång i jämnhöjd med Skånsta norras busshållplats. Vi tillför 10 mkr för projektering samt delfinansiering.

5.11 Byggnadsnämnden

BN	Brutto	Intäkter	Netto
	- 21 250	13 650	- 7 600

Satsningar 2019	
Förstärkning av personal, ca två tjänster 100 %	- 1 400
Kompensation av för låg indexuppräknings	- 370
Summa:	- 1 770

Nämnd har i princip bara myndighetsutövning och hanterar bygglov, strandskyddsdispens och bostadsanpassnings bidrag. Nämnden är till stor del avgiftsfinansierad och intäkterna bör inte användas för att finansiera andra delar av kommunen. Det finns lagstiftning som innebär att om bygglovsärendena inte beslutats inom en viss tid reduceras avgiften. Det är möjligt att lokalkostnaden kommer förändras efter diverse rockader inom Alceahuset.

Förstärkning av personal-

Genomför personalförstärkning med 2 stycken handläggartjänster och tillför **1,4 mkr**.

Kompensation av för låg indexuppräknings

I nämndens förslag till budget så har ingen uppräknings gjorts. Prognosen enligt PKV visar på en indexökning med 1,7 % för år 2021, kompensation på 1,7 % saknas alltså. Vi kompenserar denna "dolda" besparing inom byggnadsnämnden och finansierar indexuppräknings fullt ut och tillför **370 tkr**.

5.12 Miljö- och hälsoskyddsnämnden

MHN	Brutto	Intäkter	Netto
	- 16 140	5 500	- 10 640

Satsningar	
Förstärkning, två tjänster 100 %	- 1 200
Projekt gällande vinster med solceller, bergvärme eller sjövärmepump i kommunens lokaler	- 250
Kompensation av för låg indexuppräknings	- 240
Sökbart bidrag för miljöförbättrande åtgärder för den marina verksamheten	- 200
Summa	- 1 890

Miljö och klimatarbetet kräver insatser

Österåkers kommun ska intensifiera omställningen till att bli en hållbar kommun genom höga ambitioner inom klimat och miljö. I arbetet med genomförande och uppföljning har MHN en viktig uppgift, inte minst kommer det att kräva insatser genom bland annat fler provtagningar detta för att veta vilken status vi har på land, i vatten och i luft. Vi tillför **1,2 mkr** för en förstärkning med två tjänster.

Förutsättningar för solpaneler, bergvärme och sjövärmepumpar. Många av kommunens egna fastigheter har tak, mark, sjö eller hav i närområdet som skulle kunna bidra till energiförsörjning för miljöns skull och troligen lägre kostnader för energi. Vi tillför **250 tkr** för att utreda detta, se **uppdrag 6.0**.

Kompensation av för låg indexuppräknings

I förslag till budget för miljö- och hälsoskyddsnämnden så har ingen indexuppräknings genomförts. Prognosen enligt PKV visar på en indexökning med 1,7 % för år 2021, kompensation på 1,7 % saknas alltså. Vi kompenserar denna "dolda" besparing inom miljö- och hälsoskyddsnämnden och tillför **240 tkr**.

Sökbart bidrag för miljöförbättrande åtgärder för den marina verksamheten

För att stimulera insatser för miljöförbättrande åtgärder som till exempel berör den marina verksamheten inom föreningar och båtklubbar som till exempel skrovskyddsduk, båttvätt etc. lägger vi ett sökbart bidrag, vi tillför **200 tkr**.

5.13 Kommunstyrelsen

KF	Brutto	Intäkter	Netto
	- 204 850	93 930	- 110 920

Satsningar	
Insatser mot Coronapandemin	- 10 000
Minska brottsligheten – Inför Botkyrkamodellen	- 3 200
Kompensation av för låg indexuppräknings	- 3 100
Skärgård, Skärgårdsutvecklare inrättas	- 700
Konsumentvägledning, 50 % tjänst	- 300
Hållbarhetsramverket och miljömålen	- 250
Kampanj- Minska utsläppen av mikroplaster	- 100
Kampanj- Håll rent på våra badplatser	- 100
Summa:	- 17 750
Minskade kostnader	
Konsultväxling	10 000
Återbetalning av alliansarvoden som saknar lagligt stöd (AA+AU)	1 000
Kommunstyrelseberedningen med enbart alliansföreträdare läggs ner	200
Summa:	11 200

Insatser mot Coronapandemins effekter

Pandemin och dess effekter påverkar oss alla även kommunens verksamhet. Mellan 1:a februari-31 augusti hade kommunen ökade omkostnader till följd av pandemin på 15,5 miljoner kronor. För resterande perioden av året så förväntas ökade kostnader på 8,7 miljoner. Summan för år 2020 uppskattas landa på 24 miljoner kronor. Kommunen har ansökt om kompensation från Socialstyrelsen. Besked om hur mycket som erhålls väntas månadsskiftet november/december.

Klart är att pandemin inte är över. De arbetsförhållanden som råder för vår personal i frontlinjen mot Covid-19 är långt utöver det normala. Det handlar om allt från att barn och personal i förskolan är mer utomhus och dess konsekvenser till att hemtjänstens nattpatrull får byta om till skyddsutrustning i trapphus. I hälften av nämndernas föreslagna budgeter för nästa år nämns pandemin. Endast i en budget av åtta pekats konkreta effekter ut som innebär osäkerheter i budgeten (GVN), detta trots att kommunen haft kraftigt ökade kostnader.

Pandemin ställer stora krav på kommunens verksamheter och personal. Vi menar att Österåkers kommun måste ha beredskap för att hantera pandemins direkta effekter samt de bieffekter som nya rutiner och arbetssätt medför. Österåkers kommun som bra arbetsgivare måste säkerställa en trygg och säker arbetsmiljö, vara beredd att se till att det finns tillräckligt med personal, att vid behov uppmuntra och premiera extra insatser. Vi tillför **10 mkr** till kommunstyrelsen för dessa insatser för att möta pandemins effekter och stötta kommunens personal.

Kompensation av för låg indexuppräknings

I planeringsdirektivet för budget 2021 och plan 2022-2023 så har ingen indexuppräknings gjorts av kommunstyrelsens kostnader. Prognosen enligt PKV visar på en indexökning med 1,7 % för år 2021. Vi kompenserar denna besparing inom kommunstyrelsen och finansierar indexuppräknings fullt ut och tillför **3,1 mkr**.

Österåkers väg till en trygg och säker kommun för alla

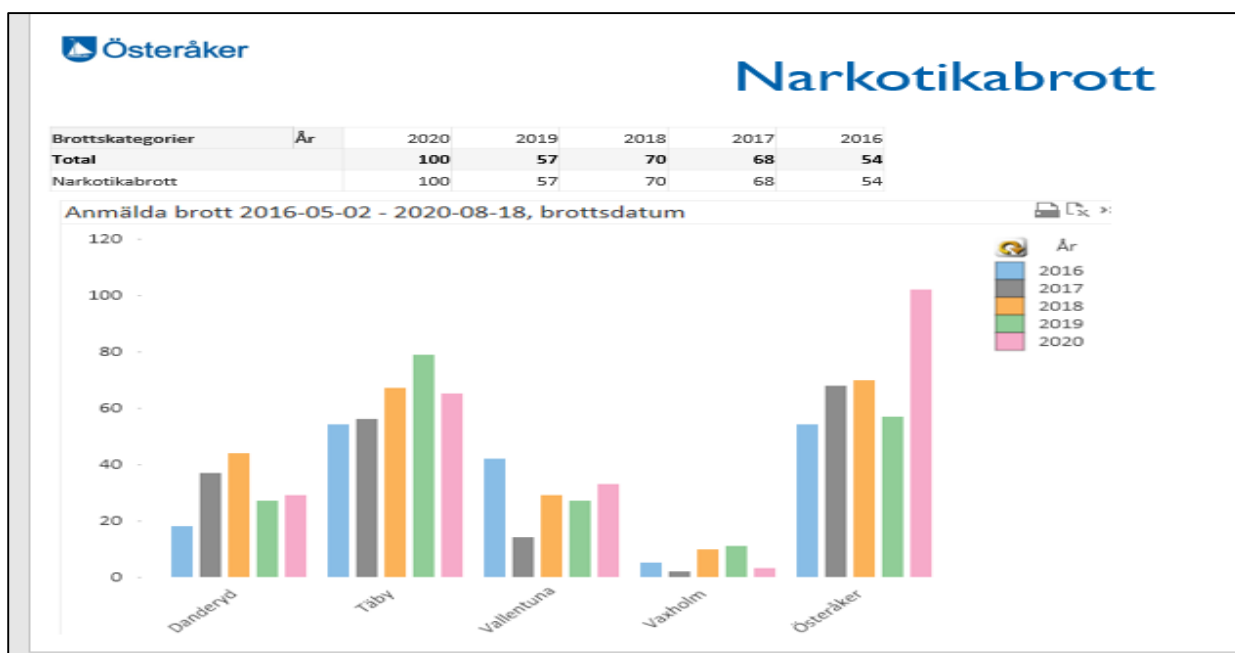
Fokus ranking visar att otryggheten i Österåker ökat markant. Bland landets kommuner rankades Österåker förra året till plats 4 i säkerhet/trygghet. I år föll Österåker ned till plats 79. Utvecklingen går åt fel håll, något som vi alla måste ta på allvar.

1) Gör Österåker drogfritt

En bidragande orsak till otrygghet är den gängkriminalitet som finns i Österåker och som är starkt förknippad med den droghandel som förekommer. Att strypa narkotikahandeln är en viktig åtgärd för att bekämpa den grova brottsligheten och minska det mänskliga lidande som missbruk orsakar. Alla berörda aktörer måste samarbeta mer för att vända utvecklingen. Samla alla politiska partier och göra en krisplan för ett drogfritt och tryggt Österåker. Polisen fokuserar på narkotikahandeln. Nu måste Österåker göra sin del och öka insatserna för att göra Österåker drogfritt – som en del av att bekämpa gängkriminaliteten.

Möt den drogliberala inställningen med förebyggande droginformation

En drogliberal inställning sprids i Österåker av unga och vuxna inte minst i sociala medier. Vi måste nå så många barn, ungdomar och vuxna vi kan med kunskap om droger och konsekvenserna av ett missbruk. Föreläsningar, digital information, i skolor, på föräldramöten m.m. Uppmuntra barn att aldrig pröva droger, inför en ny Drogkamp. Även informera och visa tydligt kopplingen och konsekvenserna av köp av droger och inkomster till gängkriminalitet. Om det inte fans köpare av narkotika i Österåker hade vi inte haft en så pass omfattande narkotikaförsäljning. I samarbete med Beroendemottagningen kan information ut till så många som möjligt om att hjälp och stöd finns för att bli av med sitt beroende. Vi tillför **1 mkr** till i Socialnämndens budget.

Minska narkotikahandeln över internet

En företeelse som verkar ökat i landet och med högst sannolik förekomst även i Österåker.

Alltmer utpekade särskilda faror med en ökad dödlighet kopplat till droger är att köparen inte veta vad de får. Här borde kommunen undersöka alla möjligheter till ett nära samarbete med polis, handeln och andra aktörer för att minska även droghandel över nätet.

Barns rätt till en drogfri miljö - Hjälp vuxna att bryta ett drogmissbruk

Barn i Österåker har rätt att växa upp i en drogfri miljö. Förälder eller annan vuxen i barnens närmiljö som köper och använder narkotika måste ges hjälp och stöd. Kommunen måste öka sina insatser att ge stöd till föräldrar och andra vuxna att bryta sitt beroende.

2) Österåker ska ha nolltolerans mot brott och skadegörelse.

Vi har med oro följt utvecklingen av en allt ökande ungdomsbrottslighet, unga under 18 år. Denna brottslighet har till stor del sin grund i problematiken kring narkotikaförsäljning. Att narkotikaförsäljningen sker öppet är alarmerande. Österåkers kommun måste sätta in all kraft för att komma tillrätta med ungdomsbrottsligheten tillsammans med polisen och agera på lång sikt och genomföra åtgärder även i det korta perspektivet. Här finns samband med skadegörelse så som klotter, 24 timmarsregeln om snabb klottersanering skall hållas.

3) Inför Botkyrka modellen

Vi föreslår att Österåker inför den s.k. Botkyrka modellen i en anpassad version som innebär att Österåker anlitar egna väktare. En väktare dagtid samt två stycken på natten i en så kallad dubbel patrull. På dagtid skall dessa besöka skolor, förskolor samt andra punkter där barn och ungdomar samlas. Kvällar och nätter ska väktarna utföra patrullering av kommunens gator, parker samt övriga platser där problemen finns för att visa närvaro och hög synlighet i förebyggande syfte. Dessa tjänster skall upphandlas av särskilt bolag som får en introduktion i modellen. Vi föreslår en testperiod på under 2021 och tillför **3, 2 mkr**.

4) Långsiktigt förebyggande arbete – stoppa påfyllningen till gängkriminella nätverk

Varje barn och ungdom som räddas från en kriminell bana är en vinst för den enskilde med också för samhället. Av alla blivande första klassare 2020 hösten ca 500 elever så riskerar statistiskt sett mellan 5 till 10 % av dem att hamna snett i livet och kommer då att kosta kommunen mellan 14 och 16 miljoner kronor per elev under sin levnadstid.

Vi understryker vikten av att kommunen bedriver ett långsiktigt förebyggande arbete. Det görs bland annat genom att sprida kunskap, utbilda, stödja olika verksamheter och delta i samarbeten. Österåkers kommun arbetar tillsammans med polis och övriga kommuner i Roslagen för att tillsammans öka tryggheten. Det brotts- och drogförebyggande arbetet måste uppgraderas, med en mängd åtgärder. Tillsammans med skola, föräldrar och unga måste vi lyfta effekten av dåliga val i livet som nyttjande av droger och begå brott. Ungdomar som påbörjat ett dåligt val skall ges stöd för att komma ur en brottslig bana. Det kanske är dags för en ny version av Drogkampen i skolorna.

5) Mät förekomsten av olagliga droger i avloppsvattnet

Hur mycket kokain, amfetamin och andra olagliga droger som används är bra att få en uppfattning om och kunna följa utvecklingen av. Detta kan uppskattas genom analyser av avloppsvatten, eftersom rester av drogerna utsöndras med urin och transporteras till reningsverken. Genom kontakt med Roslagsvatten i slutet augusti, är beskedet att det inte förekommer någon mätning i Österåker av droger, men att Roslagsvatten kan göra det, om ett sådant uppdrag ges. Österåkers fullmäktige bör se till att Roslagsvatten ges ett sådant uppdrag att börja genomföra kontinuerliga mätningar av förekomsten av olagliga droger.

5) Kameraövervakningen

Kommunen har pratat om att öka kameraövervakning, men vi kan inte se något resultat av det. Kameraövervakning är bra, men det är långt ifrån det enda verktyg som måste till för att komma tillrätta med brottsligheten.

6) Avhopparverksamhet

Österåkerskommun ska aktivt erbjuda stöd och möjlighet för att hoppa av en kriminell bana. Avhopparverksamhet skall ske i samarbete med andra kommuner, med polismyndigheten och andra myndigheter. Regeringen har stärkt Polismyndigheten med resurser till avhopparverksamhet med totalt 15 miljoner under 2021, så att fler som vill skall kunna lämna sin brottsliga bana. Österåker föreslås söka dessa pengar för att under 2021 kunna erbjuda avhopparverksamhet. Vi tillför **3 mkr** till i Socialnämndens budget.

7) Hedersrelaterat våld

Måste belysas och åtgärder för att komma tillrätta med bakomliggande faktorer tas fram. Förskola och skola måste ges utbildning för att se det hedersrelaterade våldet och kunna förhindra saker som tvångsäktenskap, könsstymning. Den nära samverkan med polisen är viktig liksom att vi följer utvecklingen och bevaka att det finns tillräckligt med polisresurser.

8) Saklig information

Som ett led i att motverka rasism och främlingsfientlighet och bygga förtroende för de åtgärder och insatser som kommunen, polisen och andra myndigheter verkställer, är det extra viktigt att kommunen tillsammans med polisen fortsätter att ge den faktiska bilden av läget av genom kommunens webb och appar, FB med mera.

9) Insatser för unga med psykisk ohälsa

Unicef har i 38 länder mätt Barns psykiska välbefinnande utifrån hur tillfredsställda barn uppger att de är med livet, samt utifrån självmordsstatistik i åldrarna 15 till 19. Sverige hamnar i undersökningen på plats 22. En viktig faktor för

läget i Sverige bedöms vara ungdomsarbetslösheten, i synnerhet bland gruppen ungdomar som varken studerar eller arbetar, vilken är större i Sverige än i de övriga nordiska länderna. Det är en väldigt sårbar grupp och just arbetsmarknaden är en viktig faktor generellt för unga när det gäller framtidstro och oro inför framtiden. Här gäller det naturligtvis att fånga upp ungdomar i riskzonen i skolan för att ge stöd. För att klara utmaningen med den ökande psykiska ohälsan hos våra unga är vi övertygade om att hinder och begränsningar för att söka hjälp måste monteras ner och nya lösningar byggas upp. Här vill vi peka på ett sätt som kan vara väl värt att pröva, Headspace det är en förebyggande verksamhet där unga kan få ett stödsamtal direkt utan remiss. Vi vill att Österåker tar initiativ i frågan särskilt mot bakgrund av att vi har mötts i debatten i kommunfullmäktige positivt, men vi kan inte se några resultat i form av att ny sådan verksamhet provas.

10) Etablering på arbetsmarknaden är viktig

Att så snabbt som möjligt komma ut i egen försörjning är viktigt för en bra integration i det svenska samhället. Att kunna stå på egna ben i egen försörjning är ett viktigt steg för alla unga in i ett gott vuxenliv. Därför måste Österåker som kommun arbeta stödjande i samarbete med andra myndigheter och organisationen för att unga oavsett födelseort gör bra val på sin ban ut i vuxenlivet och till egen försörjning.

Miljö & Klimat & hållbarhet

Kommunfullmäktige antog 2016 lokala miljömål för Österåkers kommun. Utan ordentlig utvärdering av arbetet med miljömålen fattade kommunfullmäktige beslut om ett hållbarhetsramverk som en ersättning. Ramverkets struktur skall utgå från Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling. Till följd av detta så har samtliga miljömål på förvaltningsnivå tagits bort. Nya skall tas fram i förvaltningarnas internbudgetar. Inga åtgärder kommer således finansieras med nya medel. Det är viktigt att Österåkers kommun har funktionella verktyg för att bedriva ett bra klimat- och miljöarbete. De gångna åren visar på en avsaknad av sammanhållen strategi, förankring i den politiska organisationen och låga ambitioner.

Ökade insatser för återbruk

På Brännbackens återvinningscentral kan man lämna hela och rena saker i Återbruket. Här samverkar Roslagsvatten med t ex Human Bridge och Berga Secondhand. Detta är ett bra initiativ men det finns mer man kan göra för att öka andelen saker som går till återbruk och i Västerås så har man tagit tanken ett steg längre med mycket gott resultat. ReTuna Återbruksgalleria i Västerås är Sveriges första galleria som tar till vara på saker som behöver nya hem. Den största skillnaden på dagens modell i Österåker är att man i Västerås genomför reovering och reparation av saker som lämnas in vilket ger ett mycket mer kreativt återbruk. Det betyder att det blir fler saker som får nytt liv och kan säljas vidare, miljön sparas och fler arbetstillfällen. Vi behöver driva en lokal och aktiv klimat politik och vi måste konsekvent utveckla vårt sätt att spara på jordens resurser. Ökade insatser för utvecklande av återbruket är ett sätt att göra detta på. Vi vill att Österåkers kommun utreder möjligheterna att bilda till ett liknande arbetssätt för att öka insatserna kring återbruk som gjorts i Eskilstuna med ReTuna Återbruksgalleria.

Nya Åkersberga med gröna och klimatsmarta lösningar

I samband med att Åkersberga skall bli mer av småstad önskar vi att det nya omfattar gröna och klimatsmarta lösningar. Klimatförändringar med fler mycket varma dagar och mer kraftfull nederbörd kräver sina lösningar, med behov av skugga som av att ta hand om dagvatten. I det sammanhanget kan växtlighet vara en lösning då växter renar luft, vegetation dämpar trafikbuller, bin pollinerar grödor och vår hälsa förbättras. Fler blomstrande tak i Åkersberga. Fler sedumtak, eller varför inte tillåta odlingar på tak? Gröna innergårdar, gångstråk, torg och längsgator. Österåker borde titta närmare på Boverkets material "naturens tjänster i staden – till nytta och glädje" och hur man kan räkna med ekotjänster som gjorts i Upplands Väsby som ger attraktivt boende. Eller titta på hur man i London och i Oslo fokuserat på "green city solutions" som artificiella träd som torn fyllda med mossor som äter upp partiklar och kvävedioxid och producerar syre.

Kommunens miljömål och klimat och energistrategi

Senast år 2045 ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, här har Österåker ett ansvar och vi har högre ambitioner än arbetet som vi hitintills kunnat se göras. Kommunfullmäktige antog i oktober 2016 lokala miljömål. Utan ordentlig utvärdering av arbetet med miljömålen fattade kommunfullmäktige beslut om ett hållbarhetsramverk, som ersättning av miljömålsdokumentet. Ramverkets struktur skall utgå från Agenda 2030 och

de globala målen för hållbar utveckling. Vi tillför ytterligare **100 tkr** för arbetat med Hållbarhetsramverket. Till följd av detta så har merparten av miljömålen på förvaltningsnivå tagits bort. Nya skall tas fram i förvaltningarnas internbudgetar. Hur det arbetet har fortgått är i skrivandes stund oklart, vi tillför **150 tkr** för utveckling av målen.

Konsumentvägledning

Österåkers kommun erbjuder idag inte sina medborgare konsumentvägledning, utan medborgarna blir hänvisade till Konsumentverkets enklare upplysningstjänst. Vi tillför **300 tkr** i en halvtidstjänst för en konsumentvägledare.

Kampanj om mikroplaster

Vi vill att kommunen involverar våra invånare i det viktiga klimat och hållbarhetsarbetet. Ger information om vad vi alla kan bidra med för att minska klimatpåverkan. Vi föreslår att Österåkers kommun i samarbete med Roslagsvatten under år 2021 genomför en informationskampanj till kommunen internt och våra invånare i syfte att minska utsläpp av mikroplaster. Vi tillför **100 tkr** till kampanjen.

Håll baden rena

Vi vill genomföra en kampanj som involverar såväl vuxna som barn "Håll rent på badplatserna". Badplatserna skall hålla hög standard och fria från skräp, för att klara det måste vi ta hjälp av kommunens medborgare, vi föreslår en kampanj för ändamålet under 2021 och tillför **100 tkr** till kampanjen.

Skärgården

Skärgården är en del av Österåkers kommun och förtjänar att ges extra stöd så att skärgården klarar sina särskilda utmaningar och kan utvecklas. Österåkers kommuntillförde i budget 2018 medel för en deltidstjänst av en skärgårdsutvecklare, någon sådan tjänst tillsattes aldrig. Vi föreslår ännu en gång att resurser avsätts för en tjänst som skärgårdsutvecklare inom Näringslivs- och utvecklingsavdelningen, **700 tkr**.

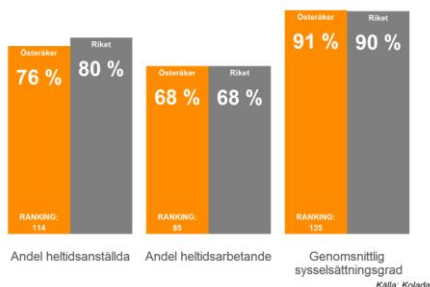
Vi har tidigare föreslagit att kommunen inrättar ett skärgårdsutskott i syfte att finna stadigvarande forum för kontinuerliga samtal och dialog för att fatta beslut som utvecklar och gynnar skärgården. Vi tror på idén och hoppas så småningom få stöd för att ett skärgårdsutskott inrättas. Det saknas en uttalad ambition för Österåkers del vad gäller sin skärgård. Vi ser det tematiska tillägget till ÖP 2040 som antogs i maj 2018 ett långsiktig och strategisk dokument. Det tematiska tillägget är fortfarande i klart men uppges vara på väg i slutet av året eller början av nästa. Vi kan inget annat än konstatera att 2020 är mer eller mindre ett förlorat år gällande skärgårdsfrågorna vilket är minst sagt oroväckande.

Personal

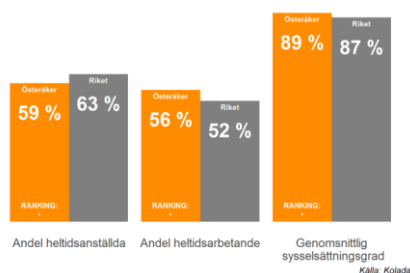
Det kollektivavtal som tecknats med Kommunal säger att heltidsanställning skall vara norm 2021. Det innebär att en plan behöver tas fram för att införa heltidsanställningar enligt avtalet. Statistik från Heltid.nu med källa Kolada. Kravet om heltid ska gälla oavsett utförare. Dessutom skall inte "delade turer" användas då de skapar en dålig arbetsmiljö.

Översikt heltid: Österåkers kommun

HELA KOMMUNEN

VÅRD OCH OMSORG

Månadsavlönade i Österåkers kommun år 2018.

Andelen verksamhet på entreprenad i Österåkers kommun var 41 procent år 2018 och år 2017. Snittet för kommunerna totalt var 19 procent år 2017. Den höga andelen verksamhet på entreprenad kan påverka jämförbarheten med övriga kommuner.

Ranking görs enbart för kommuner med minst 50 procent av verksamheten i egen regi. Inga uppgifter redovisas för kommuner med mindre än 25 procent av verksamheten i egen regi.

Andel heltidsarbetande och genomsnittlig sysselsättningsgrad beräknas för de som arbetat under mätperioden, det vill säga exklusive personer som är helt lediga.

Månadsavlönade inom vård och omsorg i Österåkers kommun år 2018.

Andelen verksamhet på entreprenad inom verksamhetsområde vård och omsorg i Österåkers kommun var 55 procent år 2018 och 52 procent år 2017. Snittet inom verksamhetsområde vård och omsorg för kommunerna totalt var 19 procent år 2017. Den höga andelen verksamhet på entreprenad kan påverka jämförbarheten med övriga kommuner.

Österåkers kommun föreslås ha som mål om minst 90 % tillsvidare tjänster (sommarjobb och arbetsmarknads-politiska åtgärder undantagna) och att målet fastställs i kommunfullmäktige och att det följs upp och redovisas regelbundet. Målet ska gälla för respektive yrkeskategori och vara vägledande i upphandlad verksamhet. Österåkers kommun fortsätter att växa och vi förväntas ha en befolkning på 70 000 – 75 000 år 2040. Då gäller det att hänga med i utvecklingen med allt vad det innebär. Behovet av kompetenser inom de kommunala förvaltningarna behöver utredas på kort- mellan- och lång sikt. En attraktiv kommun är också en kommun med god service och hög kvalitet i sina tjänster. Plan ska upprättas för att behålla och rekrytera inom bristyrken. Inom yrkesgrupper som går och står mycket vill vi utreda möjligheten att ge bidrag som en arbetsmiljöåtgärd till dessa yrkesgrupper för skor (uppskattat omfattning 650 – 700 personer).

Alliansens kommunstyrelseberedning läggs ner

Beslut om en ensidigt tillsatt kommunstyrelseberedning med enbart alliansen företrädare föreslås läggas ner. Denna ensidigt tillsatta beredning verkar menligt för demokratin. Minskad kostnad med ca **200 tkr**.

Återbetalning av arvoden som saknar lagligt stöd (AA+AU)

De arvoden för partiinternas alliansberedningarna som genomförts sedan 2015, som inte finns beslutade om i kommunstyrelsen och som saknar lagligt stöd enligt PWC rapport och kommunens revisorer skall återbetalas. En intäkt till kommunen med cirka **1 mkr**.

Uppdrag:

Löneutveckling

Österåkers kommun borde som arbetsgivare bör kunna ge sin personal en extra satsning utöver förhandlad pott, oavsett avtalsområde. Vi vill att frågan utreds och utformas tillsammans med de fackliga parterna.

Villkor vid upphandling

Villkor i enlighet med kollektivavtal skall ställas som krav i samtliga upphandlingar. Detta ska gälla i samtliga led genom huvudentreprenörsansvar. Löpande kontroll och leverantörer införs. Målet ska följas upp och redovisas regelbundet.

Etablering på arbetsmarknaden

Att så snabbt som möjligt komma ut i egen försörjning är viktigt för en bra integration i det svenska samhället. Därför måste Österåker utreda hur man kan samarbeta med andra myndigheter och organisationen så att unga oavsett kan göra bra val till egen försörjning.

Barnkonventionen lag från 1 januari 2020

Kommunstyrelsen ska vara pådrivande och initiera och följa upp arbetet med att implementera barnkonventionen i kommunens alla nämnder. Lagen är här och ska följas, men vi kan inte ännu se att alla nämnder har en process i sitt nämndarbete för att möta upp vad lagen föreskriver.

Turist och information Österåker är nedlagt men behovet kvarstår

2019 lades Turist och informationsbyrån ned. I samband med detta skulle dessa tjänster utvecklas digitalt. Vi kan inte se att det har gjorts utan måste konstatera att Österåker står i det närmaste helt utan dessa tjänster. Österåker skall självfallet marknadsföra de event och fina besöksplatser och unika historia för att bidra till näringslivet och med det en positiv marknadsföring av kommunen. Hur detta skall ske bör skyndsamt utredas och genomföras.

Ny vision 2040

Uppdrag att ta fram nya inriktningsmål utifrån ny vision.

Näringslivsfrågor

Särskilt viktigt är det i dessa dagar av Corona pandemi att kommunens Näringslivs- och utvecklingsavdelning försöker utöka den lokala arbetsmarknaden för att skapa fler arbetstillfällen, är behjälplig vid omställning och för fler att arbeta på hemmaplan. Behovet av mark för olika typer av verksamheter blir en allt viktigare utvecklingsfråga. Finns det ingen tillgång till mark kommer det på sikt innebära att målet om antal arbetstillfällen påverkas. En revidering av näringslivsstrategin skall göras, och det arbetet kan gärna samordnas med framtagandet av nya STONO-visionen. Den årliga handlingsplanen för näringslivsfrågorna skall göras och i samverkan med lokala näringslivet. Vi vill se vi ett en gemensam dialoggrupp bildas från näringslivet tillsammans med Näringslivs- och utvecklingsenheten i syfte att minska regelkrångel i Österåker.

Bygg flerbostadshus i trä

Sedan mitten av 90-talet har 230 av Sveriges 290 kommuner uppfört flervåningshus eller andra större byggnader med stomme av trä, framförallt bostäder. Fördelar med att bygga i trä är starkt nedkortade byggtider genom industrialisering av byggprocesserna. Uppdraget som syftar till att kommunen tar initiativ till att det byggs flerbostadshus i trä.

Utbyggnad av förskolor och skolor

Det finns en plan för utbyggnad av förskolor och skolor pekar på de faktiska behoven utifrån nuläge och prognoser. Den skall utgöra underlag för kommunstyrelsens beslut om nybyggnation/utbyggnad. Det kommer behövas 10-11 förskolor med 100 barn i varje under prognosperioden. 2-3 F-6 skolor och fram till år 2030 behövs 500-800 platser på högstadiet. Det är hög tid att gå från ord till handling och påbörjar arbetet med detaljplaner för detta.

Slopad besparing på kärnverksamheten

Alliansen har beslutat att produktionsutskottet har ett "avkastningskrav" på 5 mkr årligen. Vi motsätter oss detta besparingskrav riktad mot kommunens kärnverksamheter, speciellt under den pågående Coronapandemin. Vi tar bort besparingen/avkastningskravet på kärnverksamheterna.

Fler koloniträdgårdar

Kanske blir en konsekvens av Covid-19 pandemin att vi ökar vårt hemestrande, att det påtas mer i trädgårdarna. Odlingsintresset och intresset för klimat och miljöfrågorna har skapat stor efterfrågan på odlingslotter och det är inte bara i Sverige som trenden brer ut sig. Österåkers kommun skall tillsammans med fastighetsbolaget Armada se över möjligheten att anlägga en/flera koloniträdgårdar där man kan hyra en odlingslott.

Hedersrelaterat våld

Hedersrelaterat våld måste belysas och åtgärder tas fram för att komma tillrätta med bakomliggande faktorer.

Skärgårdsskolorna

Utreda skolornas framtid i samverkan med närliggande skärgårdskommuner.

Ringar på vattnet

I dialog med regionen ge stöd för initiativet "ringar på vattnet" samt säkra tillgången till läkare, distriktssköterska på Ljusterö och i vår skärgård som helhet.

Investeringsstöd för förnybar energi

Informerar om regeringens satsning i investeringsstöd för varje enskilda att investera i förnybar energi.

Solceller

Österåkers kommun tillsammans med fastighetsbolaget Armada utreder möjligheterna att placera solceller på fastigheter där kommunen bedriver verksamhet.

Plastpåsar

Ta bort all försäljning av plastpåsar

Rädda bin

Ta fram en aktionsplan för att rädda bin, fjärilar och andra pollinationer.

Heltid skall vara normen

Ta fram en plan för införande heltidsanställningar som norm 2021, enligt kollektivavtal.

Rekrytera inom bristyrken

Ta fram en plan för att behålla och rekrytera inom bristyrken.

Bidrag för arbetskläder

Utreda möjligheten att ge bidrag som en arbetsmiljöåtgärd för vissa yrkesgrupper.

Långsiktig ekonomisk tioårsprognos

Uppdra att under 2021 lägga fram förslag till Kommunfullmäktige om en ny långsiktig ekonomisk tioårsprognos.

Bostadsförsörjningsplan

Uppgradera Bostadsförsörjningsplan 2016-2025 och undersök möjligheten att bygga studentlägenheter. I syfte att få fram mark som kan bebyggas med hyreslägenheter, ska områden centralt i Åkersberga scannas av, kontakt tas med byggföretag som kan och är villiga att anta utmaningen att bygga bostäder på ett enkelt och kostnadseffektivt sätt och med rimliga hyror.

Insyn av verksamheter som utförs av privata utövare

Program för uppföljning och insyn av verksamheter som utförs av privata utövare skall tas fram

Renoveringar av befintliga idrottsanläggningar

Program tas fram för nödvändiga renoveringar av befintliga idrottsanläggningar skall tas fram.

6 Organisation

6.1 Lägg ner utförar och beställarnämnds modellen

Dagens styrmodell, beställar/utförarmodellen (BUM) skall läggas ner då vi ser att det råder tydliga mätbarhetsproblem och svårigheter med uppföljning/utvärdering. Det råder en otydlighet i organisationen gällande ansvarsfördelning och samordningsbrister på grund av dubbla förvaltningar. Vi anser att besluten och pengarna skall ligga så nära verksamheten som möjligt. Det är tydligt att den organisationsmodell som kommunen använder går i otakt med produktionen som är utförare.

Produktionsförvaltningens systematiska kvalitetsarbete som beskriver förhållandena i verksamheten används varken av nämnd eller förvaltning när beslut fattas eller förbereds. En ny styrmodell ska tas fram där varje nämnd bär hela ansvaret för verksamhet, uppföljning och ekonomi och utgå från ett medborgarperspektiv, inte ett kundperspektiv. Politiken ska vara tydlig i sina prioriteringar och kvalitetskrav som ska uppfyllas. Professionen i de verksamheter kommunen driver skall inom ramen för politiska beslut och sitt ansvar ges möjligheter att utforma verksamheten. Möjligheten att välja skola och serviceproducent skall finnas inom ramen för nationella och lokala kvalitetskrav. I en ny styrmodell skall samverkan vara den ledande principen. Senast 2021 skall en utvärdering ske av nämndorganisationen och senast 2021 skall utvärdering av kommunens rådgivande organ ske.

6.2 Konsultväxling och minskad sjukfrånvaro

I arbetet med att använda varje skattekrona rätt bör Österåker granska områden såsom inköp av externa tjänster, konsulter, samt se över den administration som finns. Med fortsatta arbetsmiljöinsatser och med kommunens ambition att vara en bra arbetsgivare finns förutsättningar att behålla personal och vara en attraktiv arbetsgivare. Vi bedömer att det är möjligt att minska kostnaderna och vår uppskattade effekt av konsultväxling och minskad sjukfrånvaro är **10 mkr** år 2021, 5 mkr år 2022 och 3 mkr år 2023.

Konsultkostnader			
2019 (tkr)	Konsultkostnader	Investering	Hyr av personal
Kommunfullmäktige, revision	1 148	0	0
Kultur och Fritid	684	0	15
Kommunstyrelsens förvaltning	4 735	0	64
Produktionsförvaltningen	2 729	0	4 354
Samhällsbyggnadsförvaltningen	6 903	30 227	864
Skolförvaltningen	673	0	0
Socialförvaltningen	600	0	3 569
Vård och Omsorg	472	0	485
Total	17 943	30 227	9 353

Källa: Ekonomikontoret

7.0 Ekonomiska sammanställningar

7.1 Sammanställning nämndernas ramar

Driftbudget

	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
INTÄKTER			
Kommunfullmäktige	0	0	0
Val- och demokratinämnd	0	0	0
Kultur-och fritidsnämnd	7 505	7 505	7 505
Förskole- och grundskolenämnd	81 400	81 400	81 400
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	20 950	20 950	20 950
Vård- och omsorgsnämnd	78 500	78 500	78 500
Socialnämnd	62 500	62 500	62 500
Teknisk nämnd	6 200	6 200	6 200
Byggnadsnämnd	13 650	13 650	13 650
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	5 500	5 500	5 500
Kommunstyrelsen	93 930	93 930	93 930
SUMMA INTÄKTER	370 135	370 135	370 135
BRUTTOKOSTNADER			
Kommunfullmäktige	-8 950	-8 950	-8 950
Val- och demokratinämnd	-250	-250	-250
Kultur-och fritidsnämnd	-109 555	-109 555	-109 555
Förskole- och grundskolenämnd	-1 130 850	-1 130 850	-1 130 850
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	-267 000	-267 000	-267 000
Vård- och omsorgsnämnd	-769 375	-769 375	-769 375
Socialnämnd	-144 579	-144 579	-144 579
Teknisk nämnd	-126 600	-126 600	-126 600
Byggnadsnämnd	-21 250	-21 250	-21 250
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	-16 140	-16 140	-16 140
Kommunstyrelsen	-204 850	-204 850	-204 850
SUMMA BRUTTOKOSTNADER	-2 799 399	-2 799 399	-2 799 399
NETTOKOSTNADER			
Kommunfullmäktige	-8 950	-8 950	-8 950
Val- och demokratinämnd	-250	-250	-250
Kultur-och fritidsnämnd	-102 050	-102 050	-102 050
Förskole- och grundskolenämnd	-1 049 450	-1 049 450	-1 049 450
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	-246 050	-246 050	-246 050
Vård- och omsorgsnämnd	-690 875	-690 875	-690 875
Socialnämnd	-82 079	-82 079	-82 079
Teknisk nämnd	-120 400	-120 400	-120 400
Byggnadsnämnd	-7 600	-7 600	-7 600
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	-10 640	-10 640	-10 640
Kommunstyrelsen	-110 920	-110 920	-110 920
SUMMA NETTOKOSTNADER	-2 429 264	-2 429 264	-2 429 264

7.2 Kostnad och intäktsbudget

	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
INTÄKTER/UTJÄMNING			
Skatteintäkter	2 162 205	2 219 353	2 302 726
Inkomstutjämningsbidrag/-avgift	30 418	31 255	32 504
Kostnadsutjämnning	54 355	54 777	55 173
Regleringsbidrag/-avgift	136 360	115 896	81 042
LSS-utjämnning	11 965	12 058	12 145
Fastighetsavgift	107 980	107 980	107 980
Statsbidrag, Måttaxan	12 000	12 000	12 000
Verksamhetens avg/bidrag	370 135	370 135	370 135
Finansiella intäkter	11 000	11 000	11 000
Kapitalkostnader	55 500	61 000	66 000
Rea.vinst markförsäljning *1	5 000		
SUMMA INTÄKTER	2 956 918	2 995 454	3 050 706
KOSTNADER			
Fördelade kostnader	-2 799 399	-2 799 399	-2 799 399
Finansiella kostnader	-3 950	-3 950	-3 950
Avskrivningar	-42 000	-48 000	-49 000
Regleringspost, pensioner	-61 000	-60 500	-65 200
Oförutsett	-10 000	-5 000	-5 000
Sverigeförhandlingen	-9 000	-9 000	-9 000
Lokaler	-2 500	-2 500	-2 500
Slutavräkning	-16 171		
Prisutveckling		-60 000	-70 000
Rationaliseringsåtgärder	10 000	5 000	3 000
SUMMA KOSTNADER	-2 934 020	-2 983 349	-3 001 049
ÖVERSKOTT	22 898	12 105	49 657

*1 Posten avser försäljning av kommunal mark

*2 Posten avser kompensation för förskole/klassrumslyft

7.3 Investeringsbudget

	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
UTGIFTER			
Investeringsbudget	-153 000	-128 000	-128 000
Var av Teknisk nämnd	-145 000	-120 000	-120 000
Var av kommunstyrelsen	-8 000	-8 000	-8 000
Var av kommunstyrelsen (produktionsutskott)	-8 000	-8 000	-8 000
S prioriteringar	-140 000	-75 000	-5 000
Nytt badhus	-60 000	-60 000	
Österåkers gymnasium/Komvux	-40 000		
Förskole/klassrumsluft	-10 000	-5 000	-5 000
Nytt LSS-boende	-10 000	-10 000	
Säkra vägövergångar	-10 000	*1	
Gång- och cykelvägar	-10 000	*2	
Summa utgifter	-293 000	-203 000	-133 000
INKOMSTER			
Teknisk nämnd	18 000	18 000	18 000
S prioriteringar	5 800	*3	*3
Summa inkomster	23 800	18 000	18 000
NETTO			
Summa (netto)	-269 200	-185 000	-115 000

Kommentar till 7.3 investeringsbudget

Investeringsnivån är högre än det prognostiserade resultatet och avskrivningsnivån.

Resterande del finansieras genom egna medel och lån hos bank/finansieringsinstitut.

Internräntan föreslås enligt SKR för år 2021 att vara 1,25 procent. Det är en sänkning med 0,25 procentenheter jämfört med den föreslagna internräntan år 2020 som är 1,5 procent.

Den föreslagna internräntan bygger på kommunsektorns egna upplåningskostnader.

*1 Projekteringen får visa de slutgiltiga kostnaderna.

*2 Projekteringen får visa de slutgiltiga kostnaderna.

*3 Projekteringen får visa de slutgiltiga intäkterna av investeringarna.

7.4 Finansieringsanalys

Finansieringsbudgeten visar hur kommunens kassaflöde utvecklas.

	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
FINANSIERINGSANALYS			
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Årets resultat	22 898	12 105	49 657
Justering för av/nedskrivningar	42 000	48 000	49 000
Ökning av pensionsavsättning	40 700	41 688	42 815
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	105 598	101 793	141 472
Ökning/minskning kortfristiga fordringar			
Ökning/minskning kortfristiga skulder			
Medel från den löpande verksamheten	105 598	101 793	141 472
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-293 000	-203 000	-133 000
Investeringsbidrag	23 800	18 000	18 000
Medel från investeringsverksamheten	-269 200	-185 000	-115 000
Medel från finansieringsverksamheten	-163 602	-83 207	0

ETT STARKARE OCH TRYGGARE ÖSTERÅKER

Socialdemokraterna